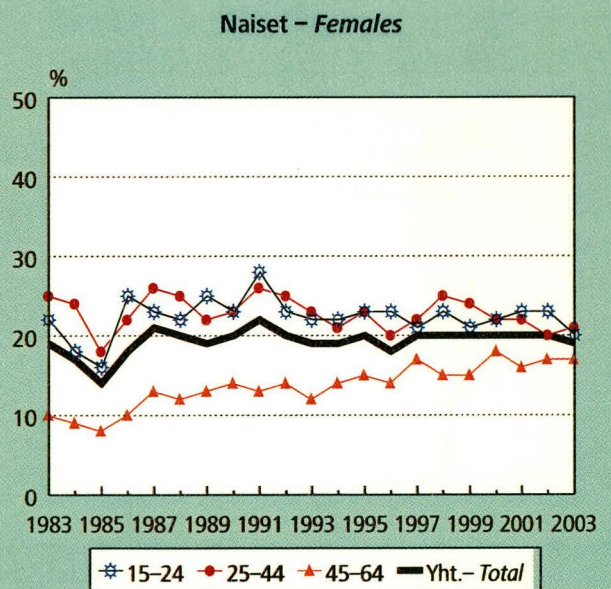
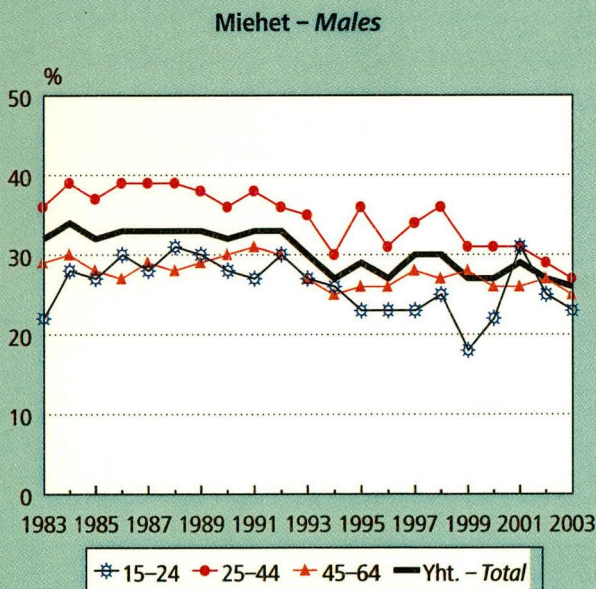

Tupakkatilasto

Tobacco statistics 2003

Päivittäin tupakoivien osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1983–2003
Proportion of daily smokers (%) by sex and age in 1983–2003

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1983–2003
Source: Health Behaviour among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1983–2003

Tupakkatilasto
Tobacco statistics
2003

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

SVT

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Olli Simonen: Sosiaali- ja terveysministeriö
Ministry of Social Affairs and Health
Puh. – Tel: (09) 1607 4376
Faksi – Fax: (09) 1607 4144

Tuula Sirkiä: Tilastokeskus
Statistics Finland
Puh. – Tel: (09) 1734 3247
Faksi – Fax: (09) 1734 3251

© 2005 Tilastokeskus – Statistikcentralen – Statistics Finland

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.
Uppgifterna får lånas med uppgivande av Statistikcentralen som källa.
Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.

ISSN 0784-8412
= Terveys
ISSN 0784-8730
ISBN 952-467-414-9

Alkusanat

Tämän julkaisun on laatinut Tilastokeskus Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta. Julkaisussa on esitetty tietoja tilastoidusta tupakan tuotannosta, myynnistä ja kulutuksesta, tupakoinnista sekä altistumisesta tupakansavulle. Esitettyjen aikasarjojen perusvuotena on yleensä vuosi 1980. Vastaavat sarjat tupakkatuotteiden kulutuksesta vuodesta 1970 lähtien on julkaistu erikseen.

Foreword

Statistics Finland has compiled this report for the Ministry of Social Affairs and Health. The report presents statistics on the production, sales and consumption of tobacco products, smoking habits and exposure of persons to tobacco smoke. The year 1980 was generally used as the base year for the series presented. Corresponding series since 1970 have been published separately.

Förord

Denna publikation har utarbetats av Statistikcentralen på uppdrag av Social- och hälsovårdsministeriet. I publikationen presenteras statistik över produktion, försäljning och konsumtion av tobak, tobaksrökning samt exponering för tobaksrök. Som basår för tidsserierna har i de flesta fall använts 1980. Motsvarande tidsserier över konsumtionen av tobaksprodukter fr.o.m. 1970 har publicerats separat.

Yleiskatsauksen kirjoittamiseen ovat osallistuneet Sosiaali- ja terveysministeriöstä neuvotteleva virkamies Olli Simonen (jakso 2.1), Tilastokeskuksesta tutkimuspäällikkö Jari Tarkoma (jakso 2.2), Valtiovarainministeriöstä finanssisihteeri Petri Malinen (jakso 2.3), Kansanterveyslaitoksesta tupakka-asiantuntijalääkäri Kristiina Patja (jakso 2.4) ja Uudenmaan aluetyöterveyslaitoksesta professori Kari Reijula (jakso 2.5). Julkaisun on toimittanut Tuula Sirkkiä

Helsingissä helmikuussa 2005

The overview was written by Ministerial Adviser Olli Simonen from the Ministry of Social Affairs and Health (Section 2.1), Head of Research Jari Tarkoma from Statistics Finland (Section 2.2), Senior Financial Secretary Petri Malinen from the Ministry of Finance (Section 2.3), Tobacco and Health Coordinator Kristiina Patja from the National Public Health Institute (Section 2.4) and Professor Kari Reijula from the Uusimaa Regional Institute of Occupational Health (Section 2.5). This publication was edited by Tuula Sirkkiä

Helsinki, February 2005

De olika avsnitten i rapporten har skrivits av konsultativa tjänstemannen Olli Simonen från Social- och hälsovårdsministeriet (avsnitt 2.1), forskningschef Jari Tarkoma från Statistikcentralen (2.2), finanssekreterare Petri Malinen från Finansministeriet (avsnitt 2.3), sakkunnigläkare Kristiina Patja från Folkhälsoinstitutet (avsnitt 2.4) och professor Kari Reijula från Nylands regioninstitut för arbetshygien (avsnitt 2.5). Publikationen har redigerats av Tuula Sirkkiä

Helsingfors i februari 2005

Riitta Harala
Tilastojohtaja
Director, Population Statistics
Statistikdirektör

Sisältö

Teksti

1. Julkaisun sisältö	6
2. Yleiskatsaus	9
2.1 Suomen tupakoinnin vähentämisperiaatteet	9
2.2 Tupakkatuotteiden kulutus vuonna 2003	10
2.3 Tupakkatuotteiden verotus	11
2.4 Väestön tupakointitiedot	12
2.5 Tupakansavulle altistuminen työpaikoilla	13

Taulukot

Tupakan tuotanto

1. Tupakan tuotanto vuosina 1980–1998	20
---	----

Tupakan myynti

2. Tupakan tuonti vuosina 1980–2003	20
3. Tupakan vienti vuosina 1980–2003	21
4. Savukepakkausten jakautuminen (%) savukkeiden lukumäärän mukaan ja halpasavukkeiden osuus tupakkatehtaiden toimituksista tukkukaupoille vuosina 1992–2002	21

Tupakan estimoitu kulutus vuosittain

5. Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet neljännesvuosittain vuosina 2002 ja 2003	22
6. Tupakkatuotteiden kulutus (joulu-marraskuu) vuosina 1980–2003	23
7. Tupakkatuotteiden kulutus (joulu-marraskuu) 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1980–2003	23
8. Tupakkatuotteiden kulutus vuosina 1940–2003 (tammi-joulukuu) sekä tullin rikosasioissa haltuunottamat savukkeet vuosina 1980–2003	24
9. Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1940–2003	26

Tupakan hintatilastot

10. Tupakkatuotteiden hintaindeksit vuosina 1990–2003	28
11. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja tupakkatuotemenot vuosina 1990–2003	28
12. Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo ja tupakkaveron määrä vuosina 1980–2003	29
13. Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskimääräisestä vähittäismyyntihinnasta vuosina 1985–2003 ..	30
14. Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden keskimääräinen vähittäismyyntihinta neljännesvuosittain vuosina 2002 ja 2003	32

Väestön tupakointitiedot

15. Päivittäin tupakoivien osuudet (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan	33
16. Päivittäin tupakoivien eläkeikäisten osuudet (%) vuosina 1985–2001 sukupuolen ja iän mukaan	33
17. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden osuudet (%) vuosina 1977–2001 sukupuolen ja iän mukaan ..	34
18. 14- ja 16-vuotiaiden päivittäin tupakoivien tupakkastot (%) vuosina 1977–2001	34

19. Päivittäisten tupakointikertojen keskiarvo päivittäin tupakoivilla vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan	35
20. Päivittäin tupakoivien halu lopettaa tupakointi (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan ..	35
21. Kuluneen vuoden aikana tupakoinnin lopettamisyrityksen tehneiden osuus päivittäin tupakoivista (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan ..	36
22. Tupakoinnin terveyshaitoista huolestuneiden päivittäin tupakoivien osuus (%) vuosina 1989–2003 sukupuolen ja iän mukaan	36
23. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden osuus (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan	37
24. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden eläkeikäisten osuus (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan	37
25. Tupakoinnin lopettaneet (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan	38
26. Tupakoinnin lopettaneet eläkeikäiset (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan	38

Nuuskan käyttö

27. Nuuskaavien osuudet (%) vuosina 2000–2003 sukupuolen ja iän mukaan	39
--	----

Altistuminen ympäristön tupakansavulle

28. Niiden henkilöiden osuus (%), joiden kotona kukaan ei tupakoi vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan	39
29. Kodin ulkopuolella työskentelevien altistuminen tupakansavulle työpaikalla päivittäin vähintään tunnin ajan (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan	40
30. Kodin ulkopuolella työskentelevien henkilöiden tupakoinnin järjestäminen työpaikalla (%) vuosina 1995–2003 sukupuolen mukaan	40
31. Työssä muiden tupakoinnista aiheutuvalle tupakansavulle altistuneet (%) vuosina 1997, 2000 ja 2003 työpaikan henkilömäärän ja sukupuolen mukaan ..	41
32. Tupakansavulle työssään altistuneiden osuus työntekijöistä Etelä-Suomen työpaikoilla vuosina 1994, 1996 ja 1998	41
33. Niiden henkilöiden osuus (%) eri toimialoilla, joiden työtiloissa on esiintynyt tupakansavua vuosina 1997 ja 2000 sukupuolen mukaan (n= 3 200)	41
34. Ravintolatyöntekijöiden altistuminen tupakansavulle työssä (n= 1 000 työntekijää) vuosina 1999 ja 2001 ..	42

Liitteet

1. Keskiväkiluku vuosina 1940–2008	43
2. Suomessa myytävien savukkeiden tervapitoisuudet vuosina 1995–2003	44

Taulukoissa käytetyt symbolit

–	Ei yhtään
*	Ennakkotieto
.	Tieto epälooginen esitettäväksi
..	Tietoa ei ole saatu
...	Salassapitosäännön alainen tieto

Contents

Text

1. Contents of the publication	6
2. Overview	9
2.1 Finnish Tobacco Policy	9
2.2 Consumption of tobacco products in 2003	10
2.3 The taxation of tobacco products	11
2.4 Smoking habits of the population	12
2.5 Exposure to environmental tobacco smoke in workplaces	13

Tables

Production of tobacco

1. Tobacco production, 1980–1998	20
--	----

Sales of tobacco products

2. Imports of tobacco, 1980–2003	20
3. Exports of tobacco products, 1980–2003	21
4. Breakdown of cigarette packets (%) by number of cigarettes in a packet and proportion of low price segment cigarettes (%) of deliveries from tobacco manufacturers to wholesalers, 1992–2002	21

Estimated annual consumption of tobacco

5. Tobacco products delivered for taxable consumption quarterly in 2002 and 2003	22
6. Consumption of tobacco products (December–November), 1980–2003	23
7. Consumption of tobacco products (December–November) per persons aged 15 or over, 1980–2003	23
8. Consumption of tobacco products, 1940–2003 (January–December) and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases in 1980–2003	24
9. Consumption of tobacco products per persons aged 15 or over, 1940–2003	26

Price statistics of tobacco

10. Indices of tobacco products, 1990–2003	28
11. Disposable income of households and expenditure of tobacco products 1990–2003	28
12. Value of retail sales and amount of tobacco excise of tobacco products delivered for taxable consumption, 1980–2003	29
13. Average retail prices of tobacco products; proportions (%) accounted for by taxes, 1985–2003	30
14. Average retail prices of tobacco products delivered for taxable consumption quarterly in 2001 and 2003	32

Smoking habits of the population

15. Proportion of daily smokers (%) in 1979–2003 by sex and age	33
16. Proportion of elderly people smoking daily (%) in 1985–2001 by sex and age	33
17. Daily smokers aged 14, 16 and 18 years; proportions (%) by age and sex in 1977–2001	34

18. Purchases of tobacco by daily smokers (%) in 1977–2001 at the age of 14 and 16	34
19. Mean of daily smoking frequency among daily smokers in 1979–2003 by sex and age	35
20. Desire to quit daily smoking (%) in 1979–2003 by sex and age	35
21. Proportion of persons having attempted to give up daily smoking (%) during the past year in 1985–2003 by sex and age	36
22. Concern on health damages of smoking among daily smokers (%) in 1989–2003 by sex and age	36
23. Proportion of people never having smoked regularly (%) in 1979–2003 by sex and age	37
24. Proportion of elderly people never having smoked regularly (%) in 1985–2003 by sex and age	37
25. Proportion of persons having stopped smoking (%) in 1979–2003 by sex and age	38
26. Proportion of elderly people having stopped smoking (%) in 1985–2003 by sex and age	38

Use of snuff

27. Current users of snuff (%) in 2000–2003 by sex and age	39
--	----

Exposure to the environmental tobacco smoke

28. Proportions of persons at whose home no one smokes (%) in 1985–2003 by sex and age	39
29. Proportion of persons working outside home exposed to tobacco smoke at workplace daily for at least one hour in 1985–2003 by sex and age	40
30. Organisation of smoking at work of persons working outside the home (%) in 1995–2003 by sex	40
31. Persons having been exposed to tobacco smoke at workplace caused by smoking of others (%) in 1997, 2000 and 2003 according to size of workplace and sex	41
32. Proportion of employees exposed to ETS at work in workplaces in Southern-Finland in 1994, 1996 and 1998	41
33. Proportions of those in different industries (%) at whose workplaces tobacco smoke has been present in 1997 and 2000 by sex (n=3 200)	41
34. Restaurant workers' exposure to ETS at work (n=1,000 employees) in 1999 and 2001	42

Appendices

1. Mean population, 1940–2008	43
2. The tar content of cigarettes sold in Finland 1995–2003	44

Explanation of symbols

–	Magnitude nil
*	Preliminary data
.	Category not applicable
..	Data not available
...	Data subject to secrecy

1. Julkaisun sisältö

Julkaisu sisältää tietoja tilastoidusta tupakan tuotannosta, myynnistä ja kulutuksesta, väestön tupakoinnista, tupakoinnin lopettaneista, tupakan terveyshaitoista huolestuneiden määristä sekä tupakansavulle altistuneista. Tullihallituksen päätöksen mukaan piippu- ja savuketupakan (ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan) verollisia luovutuksia, kappalemääriä sekä veron määrää koskevia tietoja ei saa julkaista.

Tupakkatuotteiden kokonaiskulutusta tai myyntiä laskettaessa vuodesta 1960 lähtien on yhden savukkeen arvioitu sisältävän noin 0,65 grammaa tupakkaa, pikkusikarin 2 grammaa ja ison sikarin 4 grammaa. Vuosina 1940–1959 savukkeen painoksi on arvioitu 0,77 grammaa ja sikarin 6,59 grammaa. Näiden grammamäärien mukaan on muunnettu tupakkatuotteiden kokonaiskulutus kiloiksi. Tupakkatilastossa julkaistaan myös kokonaiskulutuksesta luku, jossa savukkeiden ja sikarien kappalemääräinen kulutus tai myynti on laskettu suoraan yhteen grammamääräisten piippu- ja savuketupakka- sekä nuuska- ja purutupakkamäärien kanssa.

1.1. Tupakan tuotanto

Vuodesta 1999 lähtien tupakan tuotannosta ei ole julkaistu tilastotietoja tiedonantajien tietosuojan säilyttämiseksi. Aikaisempien vuosien tupakkatuotteiden tuotantotiedot perustuvat teollisuustilastoon, jossa kotimaisen tupakkateollisuuden valmistamat tupakkavalmisteet on tilastoitu savukkeiden ja sikarien osalta miljoonina kappaleina ja piippu- ja savuketupakan sekä muiden tupakkavalmisteiden osalta tonneina. Teollisuustilaston tiedot perustuvat tuotantolaitosten Tilastokeskukselle antamiin ilmoituksiin ja tiedot käsittävät kalenterivuoden tuotannon.

1.2. Tupakan myynti

Tupakan myyntitiedot muodostuvat tupakan viennistä, tuonnista sekä verolliseen kulutukseen toimitetuista tupakkatuotteista (ennen vuotta 1995 tukku-kaupan ostoista kotimaiselta teollisuudelta ja tuonnista). Tiedot verolliseen kulutukseen toimitetuista tupakkatuotteista perustuvat tulli- ja valmisteverotilastoon. Tullihallitus kerää verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden määrät kalenterikuukausittain ostoajankohdan perusteella tehtyjen vero- ja tulliselvitysten pohjalta. Tiedonantajien tietosuojan varmistamiseksi on tässä julkaisussa jouduttu yhdistämään kuukausittaiset kulutustiedot neljän-

1. Contents of the publication

This publication contains tables on the production, sales and consumption of tobacco products, information on smoking and persons who have stopped smoking, on the number of those concerned about health damages of smoking and on those having been exposed to tobacco smoke. According to the decision of the National Board of Customs, information on taxable deliveries, quantities and tax amount of pipe and cigarette tobacco (fine-cut smoking tobacco rolled into cigarettes) may not be published.

In estimating the total consumption or sale of tobacco products from 1960, one cigarette has been taken to contain around 0.65 grammes, a small cigar two grammes and a cigar four grammes of tobacco. For the years 1940–1959 the weight of a cigarette is estimated at 0.77 grammes and that of a cigar at 6.59 grammes. These amounts (in grammes) are used to calculate the total consumption of tobacco products in kilogrammes. In the tobacco statistics the total consumption of tobacco products is also obtained by adding up the number of cigarettes and cigars and the quantities (in grammes) of pipe and cigarette tobacco and snuff and chewing tobacco.

1.1. Production of tobacco

No statistical data are published since 1999 on production of tobacco in order to retain the data protection of information suppliers. The data on tobacco production in earlier years are based on industrial statistics, where the quantities of tobacco products manufactured by Finnish tobacco manufacturers are given as items (millions) for cigarettes and cigars and as tonnes for pipe and cigarette tobacco and other tobacco products. The data on industrial statistics are based on reports given by the manufacturers to Statistics Finland and cover the production of each calendar year.

1.2. Sales of tobacco products

Sales data are based on the exports and imports of tobacco products and on the tobacco products delivered for taxable consumption (before 1995 the sales data were based on the wholesale trade purchases from Finnish tobacco factories and imports). The data on tobacco products delivered for taxable consumption are based on customs and excise statistics. The National Board of Customs collects the volumes of tobacco products delivered for taxable consumption each calendar month on the basis of declarations made at the time of purchase. To secure the data protection of information suppliers the monthly issued data on consumption has been combined with the

nesvuosittaisiksi. Samaten savukkeiksi käärittävä tupakka on yhdistetty piippu- ja savuketupakkaan.

Vuodesta 1996 lähtien on tietoja myös verovapaiden savukkeiden kulutuksesta. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tekemään haastattelututkimukseen "Suomalaisen matkat", jossa haastatellaan vuosittain n. 8 000 15–74-vuotiasta henkilöä. Tuonti- ja vientitiedot perustuvat Tullihallituksen ulkomaankauppatilastoon.

Tiedot tullin rikosasioissa haltuunottamista savukkeista on saatu Tullihallituksen tutkintatoimistosta. Savukepakkausten jakautumat savukkeiden lukumäärän mukaan sekä halpasavukkeiden osuudet tupakkatehtaiden toimituksista tukkukaupoille on saatu Tupakkateollisuusliitto ry:stä.

1.3. *Tupakan estimoitu kulutus*

Nykyiset tilastot eivät kerro kovinkaan paljon tupakan todellisesta kulutuksesta. Tukkukaupan ostojen ja kulutuksen välillä on sekä tukkukaupan että vähittäiskaupan varastointiajat ja varastojen suuruuden vaihtelut. Kuukausittaiset myyntiluvut eivät näin ollen kuvaa kuukausittaista kulutusta. Varastoon ostot kasvavat yleensä loppuvuodesta. Samoin ennakoitavissa olevat hinnankorotukset kiihdyttävät tukkukaupan varastojen kasvua.

Kulutuksen estimoinnissa on käytetty kahta tapaa. Toisaalta kulutukseksi on katsottu edellisen vuoden joulukuun alusta ko. vuoden marraskuun loppuun kohdistuvat tupakkatoimitukset. Menettely perustuu arvioon tupakan keskimääräisestä noin vajaan kuukauden mittaisesta varastointiajasta tukku- ja vähittäiskaupassa ja toisaalta joulukuun ns. tilinpäätösostojen ajoittumisesta oikeaan vuoteen. Menettely ei ole tarkka, joten se saattaa vääristää kuvaa kulutuksen kehityksestä.

Toisaalta vuosittaista kulutusta kuvataan kunkin vuoden tammi-joulukuun tupakkatoimituksilla. Vuosien 1940–2003 kulutusluvut on laskettu kunkin vuoden tammi-joulukuun tiedoista. Molemmat lukusarjat on laskettu sekä kokonaismäärinä että suhteutettuina ko. vuoden keskiväkiluvun 15 vuotta täyttäneisiin.

Lukusarjat vuosilta 1940–59 perustuvat Tullihallituksen valmisteverolaskelmiin. Vuosien 1960–78 tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tutkimukseen nro 55, "Carita Putkonen: Tupakkatuotteiden kokonaiskulutus Suomessa vuosina 1960–1978", Helsinki 1980. Sen jälkeen tiedot perustuvat Tilastokeskuksen laatimaan tupakkatilastoon.

quarterly data. For the same reason the data on tobacco for hand-rolled cigarettes have been combined with pipe and cigarette tobacco.

From 1996 onwards data are also available on consumption of tax-free cigarettes. The data are based on the interview survey "Finnish travel" carried out by Statistics Finland where some 8,000 persons aged 15–74 years are interviewed each year. The data on imports and exports are obtained from the National Board of Customs' foreign trade statistics.

The data on the cigarettes confiscated by the customs in criminal cases are supplied by the Investigation Division of the National Board of Customs. The breakdown of cigarette packets by the number of cigarettes in a packet and proportions of low price segment cigarettes of deliveries from tobacco manufacturers to wholesalers are obtained from the Finnish Tobacco Industries' Federation.

1.3. *Estimated consumption of tobacco*

The statistics do not give direct information on consumption of tobacco. Storage times at both the wholesale and retail levels, and changes in the quantities of products in stock separate wholesale trade purchases from consumption. Thus monthly sales figures do not reflect monthly consumption. For bookkeeping reasons, purchases for stock usually increase towards the end of the year. Similarly, expected price rises accelerate the growth of the wholesale stocks.

Two methods have been used in estimating consumption. Consumption for one year consists of tobacco deliveries from the beginning of December of the previous year to the end of November of the year in question. The method is based, on the one hand, on the estimated average storage time (less than a month) for tobacco at the wholesale and retail levels, and, on the other hand, on the timing of the so-called balancing purchases in December. This method is not accurate so that it may distort the picture of the trends in consumption.

The annual consumption is also described by the tobacco deliveries from January to December for each year. The consumption figures for 1940–2003 are based on the data from January to December of each year. The two series of figures above have been calculated both as total amounts and as consumption per person aged 15 or over in the average population.

The series of figures from 1940–1959 are based on the excise tax calculations of the National Board of Customs. The data for 1960–1978 are based on the report by Carita Putkonen concerning the consumption of tobacco products in Finland from 1960 to 1978 "Tupakkatuotteiden kulutus Suomessa

vuosina 1960-1978”, Statistics Finland, Studies No. 55, Helsinki 1980. Subsequent data are derived from the tobacco statistics compiled by Statistics Finland.

1.4. Tupakan hintatilastot

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvot ja verotusarvot, tupakkaveron tuotto sekä tupakkaveron prosenttiosuudet on saatu Tullihallituksen veroyksiköstä. Tiedonantajien tietosuojan varmistamiseksi on savukkeiksi käärittävän tupakan vähittäismyynnin sekä tupakkaveron määrät yhdistetty piippu- ja savuketupakan tietoihin. Indeksitiedot on saatu Tilastokeskuksen hinnat ja palkat -yksiköstä. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot on saatu kansantalouden tilinpidon julkaisusta.

Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden keskimääräiset vähittäismyyntihinnat on laskettu Tullihallituksesta saatujen vähittäismyyntiarvojen ja kappale- ja grammamäärien mukaan.

1.5. Väestön tupakointitiedot

Tiedot väestön tupakoinnista perustuvat Kansanterveyslaitoksen tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK)”.¹⁾ Vuoden 2000 julkaisuun on ensimmäistä kertaa otettu mukaan 15–64-vuotiaan väestön lisäksi myös eläkeikäisen väestön (65–84-vuotiaat) tupakointitietoja. Nämä perustuvat Kansanterveyslaitoksen tutkimukseen ”Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen”.

Tiedot 14–18-vuotiaiden tupakoinnista sekä tupakan ostopaikosta perustuvat Tampereen yliopiston terveystieteen laitoksen tekemään nuorten terveystapatutkimukseen. Vuodesta 1995 alkaen tupakkatuotteiden myynti alle 18-vuotiaille on lain mukaan kiellettyä.

1.6. Altistuminen ympäristön tupakansavulle

Tiedot tupakansavulle altistumisesta työpaikalla sekä tupakointitilojen järjestämisestä työpaikalla perustuvat Kansanterveyslaitoksen tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK)”. Tiedot muiden tupakoinnista aiheutuvalla tupakansavulle altistumisesta työpaikan koon mukaan perustuvat Työterveyslaitoksen suorittamiin ”Työ ja terveys” haastattelututkimuksiin vuosilta 1997, 2000 ja 2003.

1.4. Price statistics of tobacco

The figures showing the retail values and the taxable values of tobacco products, the tobacco excise revenue and the percentage of tobacco taxes were obtained from the National Board of Customs Tax Unit. To ensure the data protection of information suppliers the quantities of retail values and the tobacco taxes of tobacco for hand rolled cigarettes were combined with the data on pipe and cigarette tobacco. Index data were provided by the Prices and Wages Unit of Statistics Finland. The figures showing the disposable income of households were obtained from the Statistics Finland publication on national accounts.

The mean retail prices of tobacco products delivered for taxable consumption were calculated by the retail prices and volumes of tobacco products (pieces, grammes) obtained from the National Board of Customs.

1.5. Smoking habits of the population

The data on people’s smoking habits are based on the National Public Health Institute interview survey ”Health Behaviour among Finnish Adult Population”.¹⁾ The publication for 2000 includes for the first time data on smokers aged 65–84 as well as on those aged 15–64. Those data are based on the interview survey ”Health Behaviour among Finnish Elderly”.

The data on people’s smoking habits of the population aged 14–18 are based on the ”Adolescent Health and Lifestyle Survey” carried out by the Tampere School of Public Health. From 1995 the sale of tobacco products has been prohibited to persons under 18 years of age.

1.6. Exposure to environmental tobacco smoke

The data on persons having been exposed to tobacco smoke at workplace and on arrangements made for smoking at workplace are based on the interview survey of the National Public Health Institute ”Health Behaviour among Finnish Adult Population”. The data about persons having been exposed to tobacco smoke at workplace caused by smoking of others according to the size of the workplace have been obtained from ”Work and Health” interview survey in 1997, 2000 and 2003 conducted by the Finnish Institute of Occupational Health.

1) Satu Helakorpi, Kristiina Patja, Ritva Prättälä, Arja R. Aro, Antti Uutela: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys, kevät 2003. Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B17/2003.

Satu Helakorpi, Kristiina Patja, Ritva Prättälä, Arja R. Aro, Antti Uutela: Health Behaviour and Health among Finnish Adult Population, Spring 2003. Publications of the National Public Health Institute B17/2003.

2. Yleiskatsaus

2.1 Suomen tupakoinnin vähentämispolitiikka

Tupakkatuotteiden kulutus oli Suomessa yksi maailman suurimpia 1920-luvulla ja suurinta Pohjoismaissa. 1950-luvulla toisen maailmansodan jälkeen 76 prosenttia suomalaisista miehistä ja 13 prosenttia naisista tupakoi.

Jo 1960-luvulla Suomessa pidettiin tarpeellisenä rajoittaa tupakointia lakisääteisesti ja tiedettiin tupakoinnin vähenemisellä olevan suotuisia terveysvaikutuksia väestön terveyteen. Tästä alkaen väestön terveys ja sen edistäminen ovat olleet kaiken tupakoinnin vähentämispolitiikan lähtökohta.

Vuonna 1973 perustettu tupakkakomitea ehdotti osan tupakkaveron tuotosta käytettäväksi tupakoinnin ehkäisyyn. Kolme vuotta myöhemmin (1976) säädettiin tupakkalaki, jossa kiellettiin tupakkatuotteiden mainonta, tupakkatuotteiden myynti alle 16-vuotiaille, määriteltiin tupakkatuotteille ylimmät terva-, nikotiini- ja hääkåpitoisuudet, määrättiin niiden ja terveysvaroitusten ilmoittamisesta tupakkatuotteiden vähittäismyyntitupakkauksissa, kiellettiin tupakointi julkisissa ja yleisissä tiloissa ja päätettiin 0,45 prosentin suuruisen osan tupakkaveron tuotosta käyttåmiseslå tupakoinnin vähentåmiseen. Vuonna 1994 säädettiin työpaikkoja koskevat tupakointikiellot, kiellettiin suunuuskan myynti, kiellettiin tupakkatuotteiden myynti alle 18-vuotiaille, tiukennettiin aiempia tupakointikielloja ja tupakkatuotteiden mainoskieltoa. Vuonna 1999 kiellettiin tupakointi ravintoloissa ja luokiteltiin ympåristön tupakansavu syöpåvaaralliseksi aineeksi.

Tånå päivånå suomalaisen tupakoinnin vähentåmispolitiikka on useista samansuuntaisista toimenpiteistå koostuva kokonaisuus. Sen keskeiset osat ovat tupakkalainsåädåntö, tupakkatuotteiden verotus (hintapolitiikka), väestön tupakkatietouden lisääminen ja yl-låpito, tupakoinnin lopettamisen ediståminen, lapsille ja nuorille erityisesti suunnattu toimenpidekokonaisuus, jatkuva julkinen keskustelu tupakoinnin haitallisuudesta ja kielteisistå yhteiskunnallisista vaikutuksista, tupakoinnin vähentåmistöiminnan seuranta ja arviointi sekå alan tutkimustyö.

2. Overview

2.1 Finnish Tobacco Policy

Cigarette consumption in Finland was the highest in the world in the 1920s, much higher than in the other Nordic countries. At the beginning of the 1950s after the Second World War, 76 per cent of men and 13 per cent of women were smokers. Twenty years later the death rate for coronary heart diseases was the highest and the lung cancer rate among men the second highest in Europe.

In the 1960s it was clear that there was a need for strong and systematic legislative measures to reduce smoking in Finland. It was understood that, instead of commercial and fiscal interests, the tobacco policy should explicitly serve the health policy. Since then, health and promotion of the health of the population have been the strongest basis and the main argument and aim of the Finnish anti-smoking policy, and this has been one of the main components of the Finnish health policy, too.

The Finnish strategy to reduce tobacco consumption is based on comprehensive measures. The tools of the comprehensive policy are legislation, tobacco taxation (price policy), promoting and maintaining the general awareness of the population of the health harms of smoking and environmental tobacco smoke (ETS), a special strategy for adolescents, smoking cessation, continuous public debate on the topic (health harms, smoking, ETS, measures, etc.), monitoring and research. The Finnish experience is that many parallel and synergic measures are the only possible ways to reduce smoking effectively among the population, and that the basis of all comprehensive successful anti-smoking measures is the tobacco legislation.

The history of the Finnish tobacco legislation can be divided into three phases: 1) The Act on Measures to Reduce Tobacco Smoking was adopted in 1976, 2) in 1995 the Act was amended so that workplaces become fully smoke-free, and 3) in 2000 environmental tobacco smoke was included on the national list of carcinogenic substances and all restaurants have to become gradually smoke-free.

The main components of the Finnish tobacco legislation are the prohibition of all kind of direct and indirect advertising and sales promotion, sufficiently visible health warnings, the ban on sale of tobacco products to minors under 18 years, the sales ban on oral snuff, smoke-free environments, classification of environmental tobacco smoke as a carcinogen, financing of combating smoking (0.75% in 2003=

2.2 Tupakkatuotteiden kulutus vuonna 2003

Suomessa kulutettiin vuonna 2003 (joulukuun 2002 – marraskuun 2003 tietojen mukaan) lähes sama määrä verollisia tupakkatuotteita kuin edellisenäkin vuotena. Verollisia savukkeita kulutettiin 4,8 miljardia kappaletta ja sikareita 86 miljoonaa kappaletta. Verottomien savukkeiden kulutus pieneni kuitenkin runsaalla 10 prosentilla. Suomalaiset toivat ulkomaanmatkoilta noin 490 miljoonaa verovapaata savuketta vuonna 2003 (Taulukko 6).

Tammi-joulukuun 2003 vastaavien tietojen mukaan verollisten tupakkatuotteiden kulutus (pl. piippu- ja savuketupakka) laski noin 2,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Sikarien kulutus nousi noin yhden prosentin ja savukkeiden kulutus laski noin 2,6 prosenttia. (Taulukko 8).

Verollisten tupakkatuotteiden keskimääräinen vuosittainen kulutusmäärä 15 vuotta täyttäneitä henkilöä kohti on vähentynyt 1980-luvulta lähtien. Vuonna 2003 määrä oli alle 1 kg 15 vuotta täyttäneitä kohti, kun se 1980-luvun alussa oli vielä noin 1,5 kg. Myös vastaavalla tavalla laskettu savukkeiden kulutus on laskenut 1980-luvulta 1 800 kappaleesta noin 1 120 kappaleeseen vuonna 2003. Sikarien vastaava kulutus oli 1980-luvun alussa 17 kappaletta ja 20 kappaletta vuonna 2003 (Taulukko 7).

Kaikkien tupakkatuotteiden tuonti ulkomailta kasvoi noin 6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Tupakkatuotteita tuotiin ulkomailta vajaat 2,4 miljoonaa kiloa vuonna 2003. Savukkeita tuotiin liki 12 prosenttia enemmän kuin vuonna 2002, yhteensä noin 1,9 miljardia kappaletta. (Taulukko 2).

Tupakkatuotteiden vienti kasvoi edellisestä vuodesta 32 prosenttia. Tämä johtui savukkeiden viennin kasvamisesta vuodesta 2002. Savukkeita vietiin vuonna 2003 ulkomaille 564 miljoonaa kappaletta. (Taulukko 3).

EUR 4.5 million of the annual revenue from the tobacco tax is used for this purpose), guidance, supervision (organisation) and punishments, and product control.

One of the key elements in the successful tobacco policy has been the conventional collaboration between the health authorities and non-governmental organisations (NGO). A continuous and lively public debate is one of the main factors in backing the process of promoting health. In this process, the activities of NGOs are very significant. Because smoking is directly or partially related to many diseases and activities, the number of NGOs involved is fairly high.

2.2 Consumption of tobacco products in 2003

According to the data for the December 2002 to November 2003 period, Finns consumed nearly the same quantity of taxable tobacco products in 2003 as in the previous year. A total of 4.8 billion taxable cigarettes and 86 million cigars were consumed. The consumption of tax-free cigarettes decreased by good ten per cent from the previous year. Finns brought from abroad about 490 million tax-free cigarettes over this time period. (Table 6).

According to the corresponding data for January to December 2003, the total consumption of taxable tobacco products decreased by around 2.5 per cent from the previous year. The consumption of cigars increased by nearly one per cent and that of cigarettes decreased by about 2.6 per cent. (Table 8).

The average annual consumption of taxable tobacco products per person aged 15 or over has been falling since the 1980s. In 2003 the quantity was under one kilogramme per person aged 15 or over, whereas in the early 1980s the corresponding amount was about 1.5 kilogrammes. Calculated on the same basis, consumption of cigarettes has also fallen from 1,800 pieces in the 1980s to about 1,120 pieces in 2003. The equivalent consumption of cigars was 17 pieces at the beginning of the 1980s and 20 pieces in 2003 (Table 7).

The total imports of tobacco products grew by nearly six per cent from the previous year. A total of 2.4 million kilogrammes of tobacco products were imported in 2003. The imports of cigarettes increased by nearly 12 per cent from the previous year, amounting to around 1.9 billion cigarettes (Table 2).

The total exports of tobacco products increased by 32 per cent from the previous year, because the exports of cigarettes grew from 2002. In 2003, 564 million pieces of cigarettes were exported. (Table 3).

2.3 Tupakkatuotteiden verotus

Valmistettu tupakka kuuluu Euroopan yhteisössä yhdenmukaistetun valmisteverotuksen piiriin. Tupakkatuotteiden, kuten muidenkin yhdenmukaistetun valmisteverotuksen piiriin kuuluvien tuotteiden verotukseen ja valvontaan sovelletaan yhtenäistettyä verotus- ja valvontajärjestelmää. Yhdenmukaistaminen on tärkeätä sisämarkkinoiden toiminnan turvaamiseksi.

Yhteisölainsäädännöllä säädetään paitsi tupakkatuotteiden minimiverotasoista, myös niiden valmisteverotusjärjestelmästä sisämarkkinakaupassa. Näin varmistetaan myös se, että tupakkatuotteet liikkuvat esteittä jäsenvaltioiden välisessä kaupassa ja että niitä verotetaan asianmukaisesti.

Tupakkatuotteiden verotukseen liittyvistä menettelyistä säädetään niin sanotussa järjestelmädirektiivissä (92/12/ETY). Siinä luodaan valmisteverotusjärjestelmä, jonka mukaan kaupallisessa tarkoituksessa olevat tupakkatuotteet liikkuvat pääasiallisesti jäsenvaltiosta toiseen verottomien varastojen välillä. Siihen liittyy myös viranomaisten velvollisuus vaatia verottomien tuotteiden siirtämiseen jäsenvaltioiden välillä vakuuksia. Tupakkatuotteita koskeva valvonta hoidetaan kuhunkin lähetykseen liittyvällä saateasiakirjalla. Direktiivi sisältää yksityiskohtaisia säännöksiä jäsenvaltioiden välisiin verotomiin siirtoihin liittyvistä menettelyistä.

Valvontaa suoritetaan lisäksi siten, että jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välille on luotu erilaisia järjestelmiä keskinäisestä avusta. Niiden mukaan jäsenvaltioiden on pyydettäessä vaihdettava tietoja ja tehtävä pyydettyjen tietojen saamiseksi tarvittavia selvityksiä. Valvontaa voidaan myös suorittaa tavaroiden liikkuessa yhtenäismarkkinoiden sisällä, minkä vuoksi on erityisen tärkeää, että saateasiakirja on niin pyydettäessä aina mahdollista esittää viranomaisille.

Tupakkatuotteiden valmisteveronalaisuus alkaa pääsääntöisesti silloin, kun tuotteet on valmistettu yhteisön alueella tai tuotu yhteisön alueelle. Kansainvälisessä kaupassa tuotteet verotetaan määränpäämaa periaatteen mukaisesti, eli valmistevero kannetaan tupakkatuotteiden lopullisessa kulutusmaassa siinä vaiheessa, kun tuotteet luovutetaan kulutukseen tai havaitaan hävikkiä. Poikkeuksen tähän yleiseen periaatteeseen muodostavat yksityisten henkilöiden omaan käyttöön hankkimat ja mukanaan tuomat tupakkatuotteet. Näiden tuotteiden valmistevero peritään siinä jäsenvaltiossa, josta ne on hankittu. Yhteisön sisäisessä liikenteessä kansalaiset voivat hankkia toisesta jäsenmaasta kaikkia siellä verotettuja tavaroita omaan käyttöönsä ilman rajoituksia.

Voimassa oleva Euroopan yhteisön lainsäädäntö määrittelee, että samanaikaisesti savukkeiden 57 prosentin vähimmäisverovaatimuksen kanssa veron tulee

2.3 The taxation of tobacco products

In the European Community manufactured tobacco belongs to the scope of the harmonised excise taxation. The harmonised taxation and supervision system is used for taxation and supervision of tobacco products, similarly as for other products within the scope of the harmonised excise taxation. Harmonisation is essential for ensuring the functioning of the internal market.

The Community legislation regulates not only the minimum tax levels of tobacco products but also the related excise duty system in the internal market trade. This is to make sure that tobacco products move without obstacles in intra-Member State trade and are taxed appropriately.

The so-called system directive (92/12/EEC) prescribes the measures related to taxation of tobacco products. It forms an excise duty-free system by which tobacco products intended for commercial purposes move mainly between tax-free warehouses from one Member State to another. It also involves the authorities' obligation to demand guarantees for transferring tax-free products between the Member States. The supervision concerning tobacco products is made with an accompanying document for each delivery. The directive contains detailed regulations on the measures connected with tax-free transfers between the Member States.

The supervision is also carried out by forming different systems on mutual assistance between the Member States' competent authorities. The Member States are required to exchange information when requested and make the necessary clarifications to obtain the information wanted. The supervision can also be performed when the goods are moving inside the common market, for which reason it is most important that the accompanying document can be presented to the authorities whenever requested.

As a rule, tobacco products become subject to excise duty when the products are manufactured in the Community area or brought to the Community area. In international trade products are taxed on the principle of country of destination, that is, the excise duty is charged in the final country of consumption of tobacco products at the stage when the products are delivered for consumption or the loss is detected. Exceptions to this general rule are tobacco products acquired by private persons for their own use and transported by them. The excise duty is collected of these products in the country in which they were purchased. In intra-Community transport people may acquire from another Member State all the products taxed in that country for their own use without any restrictions.

olla vähintään 60 euroa kysytyimmän hintaluokan 1000 savuketta kohden. Jäsenvaltioissa, joissa valmisteveron kokonaismäärä on vähintään 95 euroa kysytyimmän hintaluokan 1000 savuketta kohti, ei tarvitse noudata 57 prosentin vähimmäisverovaatimusta.

Savukkeiksi käärittäväksi hienoksi leikatusta tupakasta kannettavan yleisen valmisteveron on oltava 32 prosenttia vähittäismyyntihinnasta tai 27 euroa/kg kaikki verot mukaan lukien ja sikarien tai pikkusikarien yleisen valmisteveron on oltava vähintään 5 prosenttia vähittäismyyntihinnasta kaikki verot mukaan luettuina tai 11 euroa 1 000 kappaletta kohti tai kilogrammalta 1.7.2003 alkaen.

Muun piippu- ja savuketupakan yleisen valmisteveron on oltava vähintään 20 prosenttia vähittäismyyntihinnasta kaikki verot mukaan luettuina tai 20 euroa kilogrammalta 1.7.2003 alkaen.

On tärkeää huomata se, että esimerkiksi savukkeiden vähimmäisvero on sidottu vähittäismyyntihintaan, jolloin jäsenvaltioiden absoluuttiset veromäärät ja niiden seurauksena myös vähittäismyyntihinnat saattavat poiketa toisistaan merkittävästi siitä huolimatta, että maiden verotaso täyttäisi juuri minimin. Esimerkiksi Suomessa savukkeiden vero on 57,57 prosenttia.

Suomessa tupakkaverot on savukkeissa 15,13 euroa/1 000 kpl ja 50 prosenttia vähittäismyyntihinnasta, sikareissa ja pikkusikareissa 22,0 prosenttia vähittäismyyntihinnasta, piippu- ja savuketupakassa 3,62 euroa/kg ja 48 prosenttia vähittäismyyntihinnasta, savukkeiksi käärittävässä hienoksi leikatussa tupakassa 3,62 euroa/kg ja 50 prosenttia vähittäismyyntihinnasta, savukepaperissa 60 prosenttia vähittäismyyntihinnasta ja muussa tupakkaa sisältävässä tuotteessa 60 prosenttia vähittäismyyntihinnasta.

2.4 Väestön tupakointitiedot

Suomalaisen väestön tupakointia on seurattu järjestelmällisesti vuodesta 1978. Kansanterveyslaitoksen "Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys" (AVTK) -tutkimus kerää vuosittain tiedot 15-64-vuotiaiden tupakoinnista ja "Eläkeikäisten terveyskäyttäytyminen ja terveys" -tutkimus 65-84-vuotiaiden tupakointitiedot joka toinen vuosi. Tiedot 14-18-vuotiaiden tupakoinnista ja tupakkaostoista perustuvat "Nuorten terveystapatutkimukseen", joka tehdään Tampereen yliopiston terveystieteen laitoksella.

Suomalaisista aikuisista miehistä 26 prosenttia ja naisista 19 prosenttia tupakoi päivittäin. Noin 6 prosenttia aikuisista tupakoi satunnaisesti. 15-24-vuoti-

The European Community legislation in force defines that besides the minimum excise duty requirement of 57 per cent, the excise duty has to be at least EUR 60 per 1,000 cigarettes in the most popular price category. The Member States in which the total amount of excise duty is at least EUR 95 per 1,000 cigarettes in the most popular category need not comply with the 57 per cent minimum duty requirement.

The general excise duty on fine-cut smoking tobacco intended for the rolling of cigarettes has to be 32 per cent of the retail selling price, or EUR 27 per kilogramme inclusive of all taxes, and the general excise duty on cigars or cigarillos has to be at least five per cent of the retail price inclusive of all taxes, or EUR 11 per 1,000 items or per kilogramme from 1 July 2003.

The general excise duty on other pipe and cigarette tobacco has to be at least 20 per cent of the retail selling price inclusive of all taxes, or EUR 20 per kilogramme from 1 July 2003.

It is important to note that the minimum excise duty on cigarettes, for example, is tied to the retail selling price, for which reason the absolute tax amounts and, consequently, the retail prices may differ considerably from one another regardless of whether the tax level of the countries would fulfil just the minimum. For example, the duty on cigarettes is 57.57 per cent in Finland.

In Finland the excise duty on cigarettes is EUR 15.13 per 1,000 items and 50 per cent of the retail selling price, on cigars and cigarillos 22.0 per cent of the retail selling price, on pipe and cigarette tobacco EUR 3.62 per kilogramme and 48 per cent of the retail selling price, on fine-cut smoking tobacco for rolling of cigarettes EUR 3.62 and 50 per cent of the retail selling price, and on other tobacco-containing products 60 per cent of the retail selling price.

2.4 Smoking habits of the population

The smoking prevalence of population in Finland has been monitored since 1978. The National Public Health Institute carries annually a postal survey "Health Behaviour Survey among the Finnish Adult Population" in the age groups from 15 to 64, and respectively in the age groups from 65 to 84 a biennial survey "Health Behaviour among the Finnish Elderly Population". Adolescence smoking prevalence and tobacco purchasing information is based on a biennial survey on health behaviour among Finnish adolescence by Tampere School of Public Health.

Daily smoking prevalence among Finnish adult men is 26 per cent and among women 19 per cent. Occasional smoking prevalence is six per cent. In the

aista miehistä poltti päivittäin 23 prosenttia, satunnaisesti 10 prosenttia ja vastaavasti naisista 20 prosenttia ja 11 prosenttia. Eläkeikäisessä väestössä miehistä tupakoi 12 prosenttia ja naisista 5 prosenttia. Miesten tupakointi on 1980-luvulta lähtien vähentynyt ja naisten tupakointi on pysynyt samalla tasolla.

Suomalaisista aikuisista miehistä 74 prosenttia on tupakoimattomia ja naisista vastaavasti 81 prosenttia. Tupakoinnin on onnistunut lopettamaan aikuisväestössä miehistä 20 prosenttia ja naisista 15 prosenttia. Tupakoinnin haluaisi lopettaa joka toinen tupakoija. Tupakoijien joukossa 14 prosenttia miehistä ja 12 prosenttia naisista ilmoittaa, ettei halua lopettaa tupakointia. Miehistä 35 prosenttia ja naisista 37 prosenttia oli yrittänyt vakavasti lopettaa tupakoinnin olemalla tupakoimatta vähintään vuorokauden viimeisen 12 kuukauden aikana. Nikotiinikorvaushoitoa ilmoitti vuoden aikana käyttäneensä tupakoinnin lopettamiseksi 10 prosenttia miehistä ja 10 prosenttia naisista ja muusta syystä 4 prosenttia.

Nuuskaa käyttää päivittäin 1,7 prosenttia aikuisista miehistä. Nuuskaaminen on yleisintä 25-34-vuotiaiden miesten ikäryhmässä, 5 prosenttia ilmoittaa nuuskaavansa päivittäin. Satunnaisesti nuuskaa 2,3 prosenttia miehistä. Satunnaisesti eniten nuuskaavat 15-24-vuotiaat miehet, joista 7 prosenttia ilmoittaa nuuskaavansa satunnaisesti. Nuuskaa on kokeillut 26 prosenttia miehistä ja 17 prosenttia naisista. Naisista 1 prosenttia nuuskaa satunnaisesti ja päivittäin 0,8 prosenttia. Nuuskaus on yleisintä Pohjois-Suomessa, mutta nuuskaa käytetään koko maassa. Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan 16-vuotiaista pojista 3,3 prosenttia ja 18-vuotiaista 3 prosenttia nuuskaa.

2.5 Tupakansavulle altistuminen työpaikoilla

Työntekijöiden tupakansavulle altistumista työpaikoilla on säädelty tupakkalaille vuodesta 1995. Uudenmaan aluetyöterveyslaitoksen tutkimuksissa on seurattu suurten ja keskiuurten työpaikkojen työntekijöiden altistumista tupakansavulle työssä vuodesta 1994 alkaen. Taulukossa 32 on esitetty yhteenveto tupakansavulle altistuneiden työntekijöiden osuudesta työpaikoilla (10 työpaikkaa ja noin 1 000 työntekijää) kyselytutkimuksen perusteella. Yli 4 tuntia työvuoron aikana tupakansavulle altistuneiden määrä pieneni 33 prosentista 3,4 prosenttiin vuosina 1994–98. Samaan aikaan kokonaan altistumattomien määrä nousi tasolle 71 prosenttia.

Työ ja terveys Suomessa -haastattelututkimuksen mukaan, joka tehtiin noin 3 200 työntekijälle eri toimialoilla, tupakansavua työtilan ilmassa esiintyi noin

age group from 15 to 24 years old 23 per cent of men smoke daily and ten per cent occasionally, the respective figures for women being 20 and 11 per cent. In elderly population 12 per cent of men and five per cent of women smoke. In Finland the male smoking prevalence has decreased since the 1980s and the female one has stayed at the same level.

In the Finnish adult population the proportion of non-smokers is 74 per cent for men and 81 per cent for women. In adult population 20 per cent of men have managed to quit smoking and respectively 15 per cent of women. Every second smoker would like to stop smoking. Among smokers 14 per cent of men and 12 per cent of women say they do not want to quit smoking. Of men 35 per cent and of women 37 per cent have seriously tried to quit smoking by abstaining from it for at least 24 hours during the last 12 months. During the last 12 months, ten per cent of men and women said they had used nicotine replacement therapy to stop smoking and four per cent had used it for other reasons.

Snuff is used daily by 1.7 per cent of adult men. It is most common in the age group of 25 to 34-year-old men, of whom five per cent snuff daily. Snuff is used occasionally by 2.3 per cent of men, which is most common in the age group of men aged 15 to 24, of whom seven per cent report occasional use of snuff. In all, 26 per cent of men and 17 per cent of women had tried using snuff. Among women one per cent use snuff occasionally and 0.8 per cent daily. Snuff consumption is most common in Northern Finland, but snuff is used all over the country. According to the Adolescent Health and Lifestyle Survey, 3.3 per cent of 16-year-old boys and three per cent of 16-year-old boys use snuff.

2.5 Exposure to environmental tobacco smoke in workplaces

Tobacco legislation in Finland has covered exposure to environmental tobacco smoke (ETS) since 1995. The Uusimaa Regional Institute of Occupational Health has carried out a follow-up study since 1994 to assess the extent of exposure to ETS in large and medium-sized workplaces. Table 32 presents a summary of the proportion of employees exposed to tobacco smoke in workplaces (10 workplaces and around 100,000 employees) based on a questionnaire survey. The proportion of workers who were exposed to ETS for over four hours per workshift decreased from 33 to 3.4 per cent from 1994 to 1998. On the other hand, the percentage of non-exposed workers increased to 71 per cent.

In another study – Work and health in Finland – with around 3,200 workers from different fields of

joka kymmenennen naisen ja noin joka viidennen miehen työpaikalla vuonna 1997 (taulukko 33). Altistuneiden määrä oli hieman vähentynyt kolmen vuoden seurannan aikana.

Ravintoloita koskeva tupakkalaki tuli voimaan vuonna 2000. Tupakkalain vaikutuksia on arvioitu Uudenmaan aluetyöterveyslaitoksen kyselytutkimuksessa, jonka tuloksia on esitetty taulukossa 34. Merkittävä osa työntekijöistä altistui tupakansavulle yli puolet työvuorostaan vuosi tupakkalain uudistuksen jälkeen. Merkittävimmät altistumiset tapahtuivat baarien hoitajilla ja pubeissa sekä yökerhoissa. Altistuminen oli vähentynyt vain hieman yli vuoden seurannan aikana.

industry, every tenth female and every fifth male employee reported an exposure to ETS at work in 1997 (Table 33). There was only a slight decrease in the proportion of exposed workers when the study was repeated three years later.

Tobacco legislation in Finland was revised in 2000 to cover restaurants as well. The impact of tobacco legislation was investigated by the Uusimaa Regional Institute of Occupational Health with a questionnaire survey among restaurant workers, the results of which are presented in Table 34. A significant proportion of restaurant workers was exposed to ETS over half of the duration of their daily workshift one year after the revision. The exposure was the most severe among those working in bars, pubs and nightclubs. There was only a slight decrease in the extent of exposure to ETS in the follow-up of just over one year.

1. Innehåll

Denna publikation innehåller uppgifter om statistikförd production, försäljning och konsumtion av tobak, statistik över befolkningens rökvanor, personer som slutat röka, personer som oroar sig för tobakens skadeverkningar samt antalet personer som exponeras för tobaksrök. Beträffande pip- och cigarettobak (samt finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter) är det enligt Tullstyrelsens beslut inte tillåtet att publicera uppgifter om antalet accispliktiga överlåtelser, stycketal eller accisbelopp.

I statistiken över den totala konsumtionen eller försäljningen av tobaksprodukter beräknas tobaksinnehållet uppgå till cirka 0,65 gram per cigarett, 2 gram per cigarill och 4 gram per cigarr. Dessa värden har tillämpats fr.o.m. 1960. I statistiken för åren 1940–1959 användes beräknade vikter om 0,77 gram tobak per cigarett och 6,59 gram per cigarr. Med hjälp av dessa vikter omvandlas totalkonsumtionen av tobaksprodukter till kilogram tobak. I tobaksstatistiken anges totalkonsumtionen som summan av konsumtionen eller försäljningen av cigaretter och cigarrer samt de i gram angivna mängderna av pip- och cigarettobak, snus och tuggtobak.

1.1. Produktionen av tobak

Sedan 1999 har det av hänsyn till uppgiftslämnarnas sekretesskydd inte publicerats några statistikuppgifter om tobaksproduktionen. Tidigare års produktionssuppgifter om tobaksprodukter baserar sig på industristatistiken, där den inhemska tobaksindustrins tobaksprodukter anges i miljoner stycken (cigaretter och cigarrer) respektive ton (pip- och cigarettobak samt andra tobaksprodukter). Industristatistiken baserar sig på de uppgifter som produktionsanläggningarna tillställer Statistikcentralen. Uppgifterna gäller produktionen under ett kalenderår.

1.2. Försäljningen av tobak

Uppgifterna om tobaksförsäljningen omfattar uppgifter om export och import av tobak samt om tobaksprodukter som överlätits till accispliktig försäljning (före år 1995: partihandelns inköp från den inhemska industrin samt import). Uppgifterna om överlåtelse till accispliktig försäljning grundar sig på Tullstyrelsens tull- och accisstatistik som baserar sig på accis- och tullanmälningar över inköpen under föregående kalendermånad. I denna publikation har man för att säkerställa uppgiftslämnarnas sekretesskydd varit tvungen att sammanställa månadsvisa konsumtionsuppgifter till kvartalsvisa uppgifter. På samma sätt har uppgifterna om finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter sammanslagits med uppgifterna om pip- och cigarettobak.

Sedan 1996 samlas det även in uppgifter om konsumtionen av accisfria cigaretter. Uppgifterna baserar sig på Statistikcentralens årliga intervjuundersökning "Finländarnas resor" som omfattar cirka 8000 personer i åldern 15–74. Import- och exportuppgifterna baserar sig på Tullstyrelsens utrikeshandelsstatistik.

Uppgifterna om cigaretter som beslagtagits av tullen i samband med brottmål har erhållits från Tullstyrelsens utredningsbyrå. Tobaksindustrins förbund, Tupakkateollisuusliitto ry, har gett uppgifter om fördelningen enligt förpackningsstorlek baserad på antalet cigaretter per förpackning, samt hur stor andel av tobaksfabrikernas leveranser till partihandeln som utgörs av billiga cigaretter.

1.3. Estimerad tobakskonsumtion

Den nuvarande statistiken säger inte särskilt mycket om den verkliga tobakskonsumtionen. Partihandelns inköp och konsumtion åtskiljs av parti- och minuthandelns lagerhållningstider och variationer i lagerstorlek. De månatliga försäljningssiffrorna återspeglar således inte konsumtionen under olika månader. Inköpen till lager ökar vanligen i slutet av året. Även förväntade prishöjningar leder till lagerökningar inom partihandeln.

Estimeringen av tobakskonsumtionen har utförts på två olika sätt. Å ena sidan har man som konsumtion betraktat samtliga tobaksleveranser under en tidrymd som sträcker sig från början av december under det föregående året till slutet av november under observationsåret. Metoden baserar sig på uppskattningen att den genomsnittliga lagerhållningstiden för tobak i parti- och minuthandeln är ungefär en full månad. Så kallade bokslutsinköp hänförs till rätt kalenderår. Metoden är inte särskilt exakt, vilket innebär att den kan ge en felvisande bild av konsumtionsutvecklingen.

Å andra sidan beskrivs den årliga konsumtionen med hjälp av tobaksleveranserna under tiden januari-december. Konsumtionssiffrorna för åren 1940–2003 har beräknats på basis av respektive års uppgifter för januari-december. Båda serierna har beräknats både som totala mängder och som relativa mängder i proportion till ifrågasvarande genomsnittsfolkmängd över 15 år.

Sifferserierna för åren 1940–1959 baserar sig på Tullstyrelsens accisberäkningar. Uppgifterna för åren 1950–1978 baserar sig på Statistikcentralens undersökning nr 55, "Tupakkatuotteiden kokonaiskulutus Suomessa vuosina 1960–1978" (Carita Putkonen, 1980). Uppgifterna för därpå följande år baserar sig på Statistikcentralens tobaksstatistik.

1.4. Tobaksprisstatistik

Tobaksprodukternas minuthandelsvärden och accisvärden, tobaksaccisens avkastning samt tobaksaccisens procentandelar har erhållits från Tullstyrelsens accisenhet. För att säkerställa uppgiftslämnarnas sekretesskydd har uppgifterna om minuthandelsförsäljningen och tobaksaccisens belopp i fråga om finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter slagits ihop med uppgifterna om pip- och cigarettobak. Indexuppgifterna har erhållits från Statistikcentralens enhet för priser och löner. Uppgifterna om hushållens disponibla inkomster har tagits ur publikationerna över nationalräkenskaperna.

De genomsnittliga minuthandelspriserna för tobaksprodukter som överlåtits till accispliktig försäljning har beräknats på basis av Tullstyrelsens uppgifter om minuthandelsvärden samt stycke- och grambelopp.

1.5. Uppgifter om befolkningens rökvanor

Uppgifterna om befolkningens rökvanor baserar sig på Folkhälsoinstitutets undersökning om vuxenbefolkningens hälsobeteende i Finland ¹⁾. Fr. o.m. år

2. Allmän översikt

2.1. Finlands politik för att begränsa tobaksrökningen

Finländarnas tobakskonsumtion hörde på 1920-talet till den högsta i världen, högre än andra nordbors. Rökarnas andel uppgick på 1950-talet till 76 procent av männen och 13 procent av kvinnorna i Finland.

Redan på 1960-talet ansågs det vara nödvändigt att genom lagstiftning begränsa rökningen, eftersom man redan då var medveten om den folkhälsofrämjande effekten av en sådan åtgärd. Den finländska tobakspolitiken har ända sedan dess haft främjandet av folkhälsan som sin utgångspunkt.

Den tobakskommitté som tillsattes år 1973 föreslog att en del av tobaksaccisens avkastning skulle användas för att förebygga rökning. Tre år senare (1976) stiftades tobakslagen (lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning), i vilken föreskrevs om förbud mot tobaksreklam och förbud att sälja tobaksprodukter till personer under 16 år. I lagen fastställs maximigränserna för halterna av tjära, nikotin och kolmonoxid i tobaksprodukter. Halterna av tjä-

2000 upptar publikationen uppgifter om rökvanorna bland såväl 15–64-åringarna som 65–84-åringarna (pensionsåldersbefolkningen). Uppgifterna om pensionsåldersbefolkningen baserar sig på undersökningen "Eläikeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen".

Uppgifterna om 14–18-åringarnas rökvanor och tobaksinköpsställen baserar sig på undersökningen om ungdomars hälsovanor som utförs vid institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet. Sedan 1995 är det enligt lag förbjudet att sälja tobaksprodukter till personer under 18.

1.6. Exponering för tobaksrök i omgivningen

Uppgifterna om exponering för tobaksrök på arbetsplatsen samt om inrättandet av rökrum på arbetsplatsen baserar sig på Folkhälsoinstitutets undersökning "Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK)". Uppgifter som gäller arbetsplatsens storlek och exponeringen för tobaksrök baserar sig på intervjuundersökningen "Arbete och hälsa" (Työ ja terveys), som Institutet för arbetshygien har utfört 1997, 2000 och 2003.

ra, nikotin och kolmonoxid skall anges på produkternas minuthandelsförpackningar, liksom information om de hälsorisker som dessa ämnen medför. Lagen förbjöd rökning i offentliga och allmänna lokaler. Vidare fastställdes att 0,45 procent av tobaksaccisens avkastning skall användas för bekämpning av tobaksrökning. År 1994 intogs i lagen bestämmelser om rökförbud på arbetsplatser. Samtidigt förbjöds försäljning av läppsnus samt försäljning av tobaksprodukter till personer under 18 år. Reglerna om rökförbud och förbudet mot reklam för tobaksprodukter skärptes. År 1999 förbjöds rökning i restauranger, och tobaksrök klassificerades som ett cancerfarligt ämne.

Idag är den finländska politiken för att inskränka tobaksrökningen en helhet som består av flera olika åtgärder med en gemensam målsättning. Tobakspolitiken centrala delar är tobakslagstiftning, beskattning av tobaksprodukter (prispolitik), ökning och upprätthållande av befolkningens tobakskunskap, främjande av rökstopp, åtgärder inriktade speciellt på barn och unga, upprätthållande av en fortlöpande offentlig diskussion om vådorna av tobaksrökning

1) Satu Helakorpi, Kristiina Patja, Ritva Prättälä, Arja R. Aro, Antti Uutela: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys, kevät 2003. Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B17/2003.

Satu Helakorpi, Kristiina Patja, Ritva Prättälä, Arja R. Aro, Antti Uutela: Health Behaviour and Health among Finnish Adult Population, Spring 2003. Publications of the National Public Health Institute B17/2003.

och rökningens negativa samhällsverkningar, uppföljning och evaluering av verksamheten för att minska rökningen samt forskning.

2.2. Konsumtionen av tobaksprodukter år 2003

Konsumtionen av accispliktiga tobaksprodukter år 2003 var (enligt uppgifter för perioden december 2002 till november 2003) nästan lika stor som året innan. Totalt konsumerades 4,8 miljarder stycken accispliktiga cigaretter och 86 miljoner cigarrer. Däremot minskade konsumtionen av accisfria cigaretter med drygt 10 procent. År 2003 uppgick finländarnas resandeförsel av accisfria cigaretter till cirka 490 miljoner. (Tabell 6).

Enligt motsvarande uppgifter för perioden januari-december 2003 var konsumtionen av accispliktiga tobaksprodukter (exkl. pip- och cigarettobak) cirka 2,5 procent lägre än föregående år. Konsumtionen av cigarrer ökade med cirka en procent och konsumtionen av cigaretter minskade med cirka 2,6 procent. (Tabell 8).

Sedan 1980-talet har det skett en nedgång i den genomsnittliga årliga konsumtionen av accispliktiga tobaksprodukter per person i befolkningen över 15 år. År 2003 uppgick denna mängd till mindre än 1 kg, mot cirka 1,5 kg i början av 1980-talet. Även när det gäller konsumtionen av cigaretter, beräknad enligt denna metod, kan man se en tydlig minskning: från 1 800 stycken cigaretter per person över 15 år på 1980-talet till cirka 1 120 år 2003. För cigarrer var motsvarande siffror 17 stycken i början av 1980-talet och 20 stycken år 2003. (Tabell 7).

Importen av alla tobaksprodukter ökade med cirka 6 procent från året innan. Totalt importerades närmare 2,4 miljoner kilo tobaksprodukter år 2003. Importen av cigaretter var nästan 12 procent större än år 2002, sammanlagt cirka 1,9 miljarder stycken. (Tabell 2).

Exporten av tobaksprodukter ökade med 32 procent, vilket berodde på en ökning av cigarettexporten sedan år 2002. År 2003 exporterades 564 miljoner cigaretter. (Tabell 3).

2.3. Beskattningen av tobaksprodukter

Tillverkad tobak hör till området för harmoniserad produktbeskattning inom Europeiska gemenskapen. Vid beskattningen av tobaksprodukter, liksom vid beskattningen och övervakningen av andra produkter som hör till området för harmoniserad produktbeskattning, tillämpas ett harmoniserat beskattnings- och övervakningssystem. Harmoniseringen är viktig med tanke på den inre marknadens funktion.

Gemenskapslagstiftningen fastställer minimiskattnivåer för olika tobaksprodukter. Gemenskapslag-

stiftningen innehåller även bestämmelser om det system för produktbeskattning som skall tillämpas vid gemenskapsintern handel. På detta sätt undanröjs hindren för tobaksprodukternas fria rörlighet i handeln mellan medlemsstaterna och säkerställs att tobaksprodukterna beskattas på vederbörligt sätt.

Förfarandet vid beskattningen av tobaksprodukter regleras i det så kallade cirkulationsdirektivet (92/12/EEG). Enligt direktivet sker av tobaksprodukter i kommersiell cirkulation förflyttningen från en medlemsstat till en annan normalt mellan skattefria lager inom ramen för det så kallade suspensions-systemet. Systemet omfattar även skyldighet för myndigheter att kräva ställande av säkerhet för överföring av accisfria tobaksprodukter mellan medlemsstaterna. Övervakningen av tobaksprodukter sker med hjälp av ett ledsagardokument som medföljer produkterna. Direktivet innehåller detaljerade bestämmelser om de förfaranden som skall iakttas i samband med accisfria överföringar.

Övervakningen sker även genom system för ömsesidig handräckning som inrättats av medlemsstaternas behöriga myndigheter och genom vilka myndigheterna kan utbyta information och göra utredningar på begäran. Övervakningen kan genomföras även under varornas förflyttning på den inre marknaden, vilket innebär att det alltid bör finnas ett ledsagardokument att visa upp för myndigheterna.

Accisplikt för tobaksprodukter inträder i regel då produkterna har framställts inom gemenskapen eller då de har förts in till gemenskapens territorium. I internationell handel beskattas produkterna enligt destinationslandsprincipen, dvs. accis upp bärs i det land där den slutliga konsumtionen av tobaksprodukterna äger rum eller där ett svinn har konstaterats. Undantag från denna allmänna princip görs i fråga om tobaksprodukter som privatpersoner har skaffat för sitt eget bruk och som de för med sig vid inresan. På sådana produkter påförs accisen i den medlemsstat där produkterna har införskaffats. I gemenskapsintern trafik har medborgare rätt att utan begränsningar i en annan medlemsstat för eget bruk införskaffa alla slags varor som har beskattas i ifrågavarande stat.

I den gällande gemenskapslagstiftningen föreskrivs att tobaksaccisen på cigaretter skall vara minst 57 procent, samt att accisen i den mest efterfrågade prisklassen skall uppgå till minst 60 euro per 1000 cigaretter. De medlemsstater som tar ut minst 95 euro per 1000 cigaretter i den mest efterfrågade prisklassen behöver inte iakttä minimikravet på 57 procent.

Den allmänna accisen på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter skall vara 32 procent av minuthandelspriset eller 27 euro/kg inberäknat alla skatter, och accisen på cigarrer skall vara minst 5 procent

av minuthandelspriset eller 11 euro per 1000 stycken eller per kilogram fr.o.m. den 1 juli 2003.

Den allmänna accisen på annan pip- och cigaretter-tobak skall vara minst 20 procent av minuthandelspriset inberäknat alla skatter eller 20 euro/kg fr.o.m. den 1 juli 2003.

Det är viktigt att notera att t.ex. minimiaccisen på cigaretter är bunden till minuthandelspriset, vilket kan leda till avsevärda skillnader mellan olika medlemsstater i fråga om accisens absoluta belopp och därigenom även minuthandelspriserna, trots att accisen i medlemsstaterna uppfyller den fastställda miniminivån. T.ex. i Finland är accisen på cigaretter 55,57 procent.

I Finland utgör tobaksaccisen på cigaretter 15,13 euro/1000 stycken cigaretter och 50 procent av minuthandelspriset. På cigaretter och cigariller är tobaksaccisen 22 procent av minuthandelspriset, på pip- och cigarettertobak 3,62 euro/kg och 48 procent av minuthandelspriset, på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter 3,62 euro/kg och 50 procent av minuthandelspriset, på cigarettpapper 60 procent av minuthandelspriset och på andra produkter som innehåller tobak 60 procent av minuthandelspriset.

2.4. Uppgifter om befolkningens rökvanor

Finländarnas rökvanor har varit föremål för systematisk uppföljning sedan 1978. Folkhälsoinstitutets samlar årligen in uppgifter om 15–64-åringarnas rökning inom ramen för undersökningen "Suomalaisen aikuisväestön terveystäytymisen (AVTK)" och vartannat år om 65–84-åringarnas rökvanor inom ramen för undersökningen "Eläkeikäisen väestön terveystäytymisen". Uppgifterna om 14–18-åringarnas rökvanor och tobaksinköp baserar sig på den undersökning om ungdomars hälsovanor som utförs vid institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet. Av vuxenbefolkningen rökte 26 procent av männen och 19 procent av kvinnorna dagligen. Cirka 6 procent av alla vuxna röker sporadiskt. Av männen i åldern 15–24 år rökte 23 procent dagligen och 10 procent sporadiskt, av kvinnor i samma ålder 20 respektive 11 procent. Av männen i pensionsåldern rökte 12 procent och av kvinnorna 5 procent. Bland männen har rökningen minskat sedan 1980-talet. Bland kvinnorna ligger rökningen på samma nivå som under 1980-talet.

Av finländska män i vuxen ålder är 74 procent icke-rökare och av kvinnorna 81 procent. Av männen i vuxen ålder har 20 procent lyckats sluta röka och av kvinnorna 15 procent. Varannan rökare skulle vilja sluta röka. Av rökarna anger 14 procent av männen och 12 procent av kvinnorna att de inte vill sluta röka. Av männen har 35 procent och av kvinnorna 37 pro-

cent gjort ett allvarligt försök att sluta röka och varit rökfria i minst ett dygn under de senaste 12 månaderna. Av männen uppgav 10 procent och av kvinnorna 10 procent att de hade använt sig av nikotinsubstitutionsbehandling i syfte att sluta röka, och 4 procent uppgav att de använt sig av sådan behandling av någon annan orsak.

Snus används dagligen av 1,7 procent av alla män i vuxen ålder. Snusandet är vanligast bland män i åldersgruppen 25–34 år; av dessa uppgav 7 procent att de snusade dagligen. Snus används sporadiskt av 2,3 procent av männen. Största andelen sporadiska snus användare finns bland män i åldersgruppen 25–34 år; av dessa uppgav 5 procent att de snusade sporadiskt. Av männen har 26 procent och av kvinnorna 17 procent provat på snus. Av kvinnorna snusar 1 procent sporadiskt och 0,8 procent dagligen. Snusandet är vanligast i norra Finland, men förekommer på alla håll i landet. Enligt undersökningen om ungdomars hälsovanor snusar 3,3 procent av alla pojkar i 16-årsåldern och 3 % av alla unga män i 18-årsåldern.

2.5. Exponering för tobaksrök på arbetsplatsen

Bestämmelser som gäller arbetstagares exponering för tobaksrök på arbetsplatsen togs in i tobakslagen år 1995. Enkätundersökningar om arbetstagarnas exponering för tobaksrök i arbetet på stora och medelstora arbetsplatser har utförts av Nylands regioninstitut för arbetshygien sedan 1994. Tabell 32 visar ett sammandrag av andelen arbetstagare som exponeras för tobaksrök på sin arbetsplats (10 arbetsplatser och cirka 1000 arbetstagare). Andelen arbetstagare som exponeras för tobaksrök i över 4 timmar under ett arbetsskift minskade från 33 till 3,4 procent under åren 1994–1998. Under samma tid ökade andelen helt oexponerade arbetstagare till nivån 71 procent.

Enligt intervjuundersökningen "Arbete och hälsa", som baserar sig på intervjuer med 3 200 arbetstagare inom olika näringsgrenar, uppgav cirka en tiondedel av kvinnorna och en femtedel av männen att det förekom tobaksrök i luften i deras arbetslokal år 1997 (tabell 33). Vid uppföljningen tre år senare hade det skett en viss minskning av antalet exponerade.

Lagens bestämmelser om tobaksrökning på restauranger trädde i kraft vid ingången av år 2000. En utvärdering av effekterna av lagändringen har utförts av Nylands regioninstitut för arbetshygien. Resultatet av denna undersökning presenteras i tabell 34. Ett år efter lagändringen var det en betydande andel av arbetstagarna som utsattes för tobaksrök under mer än hälften av sitt arbetsskift. Mest utsatta var bartendrar och personal på pubar och nattklubbar. Vid en uppföljning ett år senare hade exponeringen minskat något.

Taulukot – Tables

Tupakan tuotanto – Production of tobacco

1 Tupakan tuotanto vuosina 1980–1998²⁾ Tobacco production, 1980–1998²⁾

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Yli 3 g Over 3 g	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä Total	Volyymi indeksi Volume index 1980=100
	0–3 g	milj. kpl mill. pcs					
1980	9 162	63	1	842	23	6 950	100
1981	12 709	64	1	859	27	9 279	138
1982	8 491	55	1	865	29	6 527	96
1983	8 375	56	1	834	25	6 419	96
1984	8 303	57	–	839	25	6 375	96
1985	8 186	59	–	802	27	6 268	94
1986	8 540	60	–	706	34	6 411	98
1987	9 061	63	–	706	22	6 743	102
1988	9 474	61	–	640	21	6 941	109
1989	8 926	62	..	625	18	6 569	102
1990	8 994	69	..	598	15	6 597	105
1991	8 279	59	..	654	15	6 168	93
1992	8 108	58	..	831	15	6 232	92
1993	7 241	52	..	1 049	14	5 873	88
1994	6 946	50	..	970	13	5 598	87
1995	6 369	50	..	824	3	5 067	80
1996	6 025	53	..	1 001	2	5 025	87
1997	6 743	53	..	990	1	5 479	94
1998	5 510	4 874	70

Tupakan myynti – Sales of tobacco products

2 Tupakan tuonti vuosina 1980–2003 Imports of tobacco, 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Yli 3 g Over 3 g	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Yhteensä Total	Indeksi Index 1980=100
	0–3 g	milj. kpl mill. pcs				
1980	76	10	–	73	142	100
1981	29	11	–	76	117	82
1982	8	11	–	67	94	66
1983	12	14	–	71	103	73
1984	8	16	1	69	110	77
1985	30	14	1	61	113	80
1986	31	14	1	61	113	80
1987	38	18	1	54	119	84
1988	32	18	–	49	106	75
1989	42	25	1	52	133	94
1990	58	25	1	50	142	100
1991	86	20	1	40	140	99
1992	50	29	–	45	136	96
1993	59	18	1	55	133	94
1994	15	15	–	71	111	78
1995	380	26	..	78	377	265
1996	1 458	39	..	130	1 156	814
1997	1 277	44	..	122	1 040	732
1998	1 291	48	..	108	1 043	734
1999	1 539	96	..	449	1 641	1 156
2000	1 588	106	..	1 019	2 263	1 594
2001	1 710	91	..	997	2 290	1 613
2002	1 729	94	..	923	2 235	1 574
2003	1 993	93	..	931	2 373	1 671

- 1) Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g, pikkusikarin 2 g ja sikarin 4 g.
The weight of a cigarette is estimated at 0.65 g, of a small cigar at 2 g and of a cigar at 4 g.
- 2) Tietosuojan vuoksi tiedot eivät ole julkisia vuodesta 1999 lähtien.
Due to data protection the data are not public from 1999 onwards.

3 Tupakan vienti vuosina 1980–2003
Exports of tobacco products, 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Yli 3 g Over 3 g	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Yhteensä Total	Indeksi Index 1980=100
	0–3 g					
	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg ¹⁾	
1980	2 783	15	–	6	1 844	100
1981	6 090	23	–	5	4 009	217
1982	1 396	11	–	4	933	51
1983	934	10	–	4	630	34
1984	983	6	–	4	654	35
1985	1 044	4	–	2	689	37
1986	1 116	3	–	3	734	40
1987	1 526	2	–	2	998	54
1988	1 620	7	1	1	1 072	58
1989	1 270	1	–	4	832	45
1990	1 227	1	–	10	810	44
1991	1 319	1	–	1	860	47
1992	1 252	1	–	1	817	44
1993	1 192	1	–	2	779	42
1994	1 533	1	–	14	1 012	55
1995	1 172	2	..	23	789	43
1996	2 424	6	..	21	1 609	87
1997	2 797	8	..	64	1 898	103
1998	1 563	9	..	70	1 104	60
1999	462	1	..	11	313	17
2000	377	0	..	3	248	13
2001	274	1	..	5	185	10
2002	425	0	..	5	281	15
2003	564	0	..	4	371	20

4 Savukepakkausten jakautuminen (%) savukkeiden lukumäärän mukaan ja halpasavukkeiden osuus tupakkatehtaiden toimituksista tukkukaupoille vuosina 1992–2002
Breakdown of cigarette packets (%) by number of cigarettes in a packet and proportion of low price segment cigarettes (%) of deliveries from tobacco manufacturers to wholesalers, 1992–2002

Vuosi Year	Osuus tehtaiden toimituksista (%) – Proportion of deliveries by tobacco factories (%)						Halpasavukkeiden osuus (%) Proportion of low price segment cigarettes (%)
	Yhteensä Total	Pakkauksessa savukkeita ²⁾ Number of cigarettes in a packet ²⁾					
		10 kpl 10 pcs	18 kpl 18 pcs	20 kpl 20 pcs	25 kpl 25 pcs	30 kpl 30 pcs	
1992	100	100	–	–	16
1993	100	1	..	99	–	–	20
1994	100	2	2	96	–	–	24
1995	100	2	45	53	–	–	29
1996	100	3	38	59	–	–	36
1997	100	3	31	65	–	–	37
1998	100	3	–	97	–	–	38
1999	100	3	–	96	–	–	38
2000	100	4	–	95	1	–	41
2001	100	4	–	95	1	–	44
2002	100	4	5	88	1	2	45
2003	100

1) Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g, pikkusikarin 2 g ja sikarin 4 g.

The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g, of a small cigar at 2 g and of a cigar at 4 g.

2) 10 kappaleen pakkaukset tulivat markkinoille v. 1993, 18 kappaleen v. 1994, 25 kappaleen v. 1998 ja 30 kappaleen v. 2002.

Packets of 10 pcs were launched on the market in 1993, packets of 18 pcs in 1994, packets of 25 pcs in 1998 and packets of 30 pcs in 2002.

Tupakan estimoitu kulutus vuosittain – Estimated annual consumption of tobacco

**5 Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet neljännesvuosittain vuosina 2002 ja 2003
Tobacco products delivered for taxable consumption quarterly in 2002 and 2003**

Vuosi Year Kuukausi Month	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Yhteensä – Total	
	1 000 kpl 1 000 pcs	1 000 kpl 1 000 pcs	kg	kg ¹⁾	Yksiköitä ²⁾ Units ²⁾
2001 XII– 2002 XI	4 896 695	84 955	939 652	4 292 414	5 921 302
2002 XII– 2003 XI	4 789 067	86 124	...	3 285 141	4 875 190
2002 ³⁾					
I–XII	4 925 410	86 547	948 264	4 322 875	5 960 221
I–III	1 123 935	18 323	217 369	984 573	1 359 627
IV–VI	1 268 176	21 946	240 377	1 108 583	1 530 499
VII–IX	1 357 457	24 153	247 782	1 178 435	1 629 392
X–XII	1 175 842	22 125	242 736	1 051 283	1 440 703
2003 ³⁾					
I–XII	4 799 037	85 614	...	3 290 602	4 884 651
I–III	1 033 409	16 110	...	703 936	1 049 519
IV–VI	1 271 684	23 402	...	873 399	1 295 086
VII–IX	1 324 724	24 145	...	909 361	1 348 869
X–XII	1 169 220	21 957	...	803 907	1 191 177

1) Savukkeiden painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0.65 g and of a cigar at 2 g.

2) Kappaleet ja grammat yhteenlaskettuna. – Pieces and grammes total.

3) Hinnankorotukset tammikuussa 2002 ja tammikuussa 2003. – Price increases in January 2002 and in January 2003.

6 Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ (joulumarraskuu) vuosina 1980–2003
Consumption of tobacco products¹⁾ (December–November), 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet – Cigarettes		Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä – Total		Yksiköitä ⁴⁾ Units ⁴⁾
	Verolliset Taxable	Verottomat Untaxable				1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾	
	milj. kpl mill. pcs (1)	milj. kpl mill. pcs (2)	milj. kpl mill. pcs (3)	1 000 kg (4)	1 000 kg ²⁾ (5)	1 000 kg ³⁾ (1, 3–5)	1 000 kg ³⁾ (1–5)	
1980	6 886	..	64	1 013	22	5 639	.	7 985
1981	7 051	..	61	953	27	5 685	.	8 092
1982	7 071	..	55	906	27	5 639	.	8 059
1983	7 264	..	59	902	26	5 768	.	8 250
1984	7 058	..	64	893	25	5 634	.	8 039
1985	7 129	..	64	855	26	5 643	.	8 074
1986	7 157	..	69	785	28	5 603	.	8 038
1987	7 392	..	76	755	23	5 735	.	8 246
1988	7 559	..	78	708	22	5 799	.	8 367
1989	7 645	..	86	682	17	5 840	.	8 430
1990	7 465	..	88	646	89	5 763	.	8 288
1991	7 623	..	80	739	103	5 958	.	8 546
1992	6 365	..	82	810	99	5 210	.	7 356
1993	5 920	..	65	1 016	92	5 087	.	7 093
1994	5 729	..	64	1 118	93	5 063	.	7 004
1995	5 142	..	63	1 041	14 ⁵⁾	4 523	.	6 260
1996	4 876	700 ⁶⁾	63	944	.	4 239	4 694	5 883
1997	4 794	610 ⁶⁾	67	1 062	.	4 312	4 709	5 923
1998	4 850	500 ⁶⁾	67	1 045	.	4 332	4 657	5 962
1999	4 753	511 ⁶⁾	73	1 007	.	4 242	4 574	5 833
2000	4 754	531 ⁶⁾	80	1 005	.	4 255	4 540	5 839
2001	4 849	525 ⁶⁾	80	945	.	4 257	4 598	5 874
2002	4 897	553 ⁶⁾	85	940	.	4 293	4 652	5 922
2003	4 789	494 ⁶⁾	86	..	.	3 285	3 606	4 875

7 Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ (joulumarraskuu) 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1980–2003
Consumption of tobacco products¹⁾ (December–November) per persons aged 15 or over, 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet – Cigarettes		Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä – Total		Yksiköitä ⁴⁾ Units ⁴⁾
	Verolliset Taxable	Verolliset ja verottomat Taxable and untaxable				g ³⁾	g ³⁾	
	kpl pieces (1)	kpl pieces (2)	kpl pieces (3)	g (4)	g ²⁾ (5)	g ³⁾ (1, 3–5)	g ³⁾ (1–5)	
1980	1 808	.	17	266	.	1 480	.	2 096
1981	1 837	.	16	248	.	1 481	.	2 108
1982	1 826	.	14	234	.	1 456	.	2 081
1983	1 860	.	15	231	.	1 477	.	2 113
1984	1 796	.	16	227	.	1 433	.	2 045
1985	1 804	.	16	216	.	1 428	.	2 044
1986	1 804	.	17	198	.	1 413	.	2 026
1987	1 857	.	19	190	.	1 441	.	2 072
1988	1 894	.	20	177	.	1 453	.	2 097
1989	1 880	.	21	168	.	1 436	.	2 073
1990	1 855	.	22	161	22	1 432	.	2 060
1991	1 883	.	20	183	25	1 472	.	2 111
1992	1 562	.	20	199	24	1 278	.	1 805
1993	1 445	.	16	248	22	1 242	.	1 731
1994	1 392	.	16	272	23	1 230	.	1 701
1995	1 243	.	15	252	.	1 094	.	1 514
1996	1 174	1 342	15	227	.	1 020	1 130	1 416
1997	1 148	1 294	16	254	.	1 033	1 128	1 419
1998	1 156	1 275	16	249	.	1 032	1 110	1 420
1999	1 127	1 248	17	239	.	1 006	1 084	1 383
2000	1 122	1 247	19	237	.	1 085	1 086	1 378
2001	1 140	1 263	19	222	.	1 001	1 081	1 381
2002	1 146	1 276	20	220	.	1 005	1 089	1 386
2003	1 116	1 232	20	..	.	765	881	1 136

1) Vuosina 1980–94: Tukku kaupan ostot ja tuonti. Vuosina 1995–2003: Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet.
1980–94: Wholesale trade purchases and imports. 1995–2003: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1980–89: PI tuonti, 1990–94: Sisältää tuonnin. – 1980–89: Excl. imports, 1990–94: Incl. imports.

3) Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0.65 g and of a cigar at 2 g.

4) Kappaleet ja grammat yhteenlaskettuna. – Pieces and grammes total.

5) Joulukuun 1994 ja tammikuun 1995. – December 1994 and January–February 1995.

6) Lähde: Tilastokeskuksen haastattelututkimus "Suomalaisten matkat". – Source: Interview survey of Statistics Finland "Finnish Travel".

8 Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ vuosina 1940–2003 (tammí–joulukuu) sekä tullin rikosasioissa haltuunottamat savukkeet vuosina 1980–2003
Consumption of tobacco products¹⁾, 1940–2003 (January–December) and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases, 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet – Cigarettes		Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä – Total		Tullin haltuun- ottamat savukkeet Cigarettes confiscated by the customs	
	Verolliset Taxable	Verottomat Untaxable				1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾		
	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg ²⁾	1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾		Yksiköitä ⁴⁾ Units ⁴⁾
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 3–5)	(1–5)	(1, 3–5)	milj. kpl mill. pcs	
1940	3 814	..	18	479	71	3 605	..	4 382	..
1941	4 530	..	12	440	67	4 074	..	5 049	..
1942	3 551	..	7	242	52	3 074	..	3 852	..
1943	3 275	..	7	209	42	2 819	..	3 533	..
1944	2 864	..	6	143	34	2 422	..	3 047	..
1945	2 040	..	5	187	24	1 815	..	2 256	..
1946	2 751	..	5	442	32	2 625	..	3 230	..
1947	3 634	..	6	655	37	3 530	..	4 332	..
1948	4 151	..	7	720	36	3 998	..	4 914	..
1949	4 281	..	9	700	63	4 119	..	5 053	..
1950	4 622	..	10	822	66	4 513	..	5 520	..
1951	4 696	..	12	671	71	4 437	..	5 450	..
1952	5 200	..	13	577	73	4 740	..	5 863	..
1953	5 172	..	12	511	69	4 642	..	5 764	..
1954	5 522	..	12	481	74	4 886	..	6 089	..
1955	5 686	..	13	428	65	4 957	..	6 192	..
1956	5 812	..	9	380	57	4 972	..	6 258	..
1957	5 317	..	9	582	54	4 789	..	5 962	..
1958	5 241	..	9	778	50	4 731	..	6 078	..
1959	5 838	..	10	655	46	5 262	..	6 549	..
1960	6 288	..	16	544	42	4 705	..	6 890	..
1961	6 621	..	15	430	39	4 803	..	7 105	..
1962	6 701	..	18	488	38	4 918	..	7 245	..
1963	7 231	..	22	618	34	5 396	..	7 905	..
1964	5 549	..	35	943	31	4 651	..	6 558	..
1965	6 519	..	40	802	28	5 147	..	7 389	..
1966	6 386	..	91	823	26	5 182	..	7 326	..
1967	6 686	..	78	966	27	5 495	..	7 757	..
1968	6 354	..	76	1 272	26	5 580	..	7 728	..
1969	6 537	..	106	1 316	26	5 803	..	7 985	..
1970	6 479	..	211	1 104	26	5 763	..	7 820	..
1971	7 022	..	142	1 077	27	5 952	..	8 268	..
1972	7 673	..	131	1 070	22	6 341	..	8 896	..
1973	7 449	..	140	1 045	23	6 190	..	8 657	..
1974	7 989	..	133	968	26	6 453	..	9 117	..
1975	8 140	..	143	812	27	6 416	..	9 122	..
1976	6 446	..	136	1 198	28	5 688	..	7 808	..
1977	6 642	..	94	1 292	28	5 825	..	8 056	..
1978	6 698	..	83	1 180	31	5 731	..	7 992	..
1979	7 007	..	76	1 208	31	5 946	..	8 322	..

jatkuu – cont.

8 Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ vuosina 1940–2003 (tammi–joulukuu) sekä tullin rikosasioissa haltuunottamat savukkeet vuosina 1980–2003

Consumption of tobacco products¹⁾, 1940–2003 (January–December) and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases, 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet – Cigarettes		Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä – Total		Tullin haltuun- ottamat savukkeet Cigarettes confiscated by the customs	
	Verolliset Taxable	Verottomat Untaxable				1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾		
	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg ²⁾			1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1, 3–5)	(1–5)	(1, 3–5)		
1980	7 119	..	64	905	23	5 683	.	8 111	0,5
1981	6 649	..	60	930	27	5 399	.	7 666	0,4
1982	6 926	..	54	928	27	5 565	.	7 935	0,3
1983	7 140	..	58	906	25	5 688	.	8 129	0,2
1984	7 518	..	64	912	25	5 952	.	8 519	0,2
1985	6 829	..	66	851	27	5 449	.	7 773	0,1
1986	7 226	..	70	784	28	5 649	.	8 108	0,1
1987	7 706	..	79	765	23	5 955	.	8 573	0,1
1988	7 448	..	76	686	22	5 701	.	8 232	0,1
1989	7 726	..	89	684	17	5 901	.	8 516	0,1
1990	7 160	..	86	619	87	5 532	.	7 952	0,1
1991	6 971	..	76	711	92	5 486	.	7 850	0,0
1992	6 900	..	84	889	109	5 651	.	7 982	0,0
1993	5 824	..	67	1 072	94	5 086	.	7 057	0,2
1994	5 553	..	59	1 062	91	4 880	.	6 765	0,2
1995	5 192	..	65	929	.	4 434	.	6 186	1,4
1996	4 537	700 ⁵⁾	65	1 081	.	4 160	4 615	5 683	7,1
1997	4 728	610 ⁵⁾	63	1 016	.	4 215	4 612	5 807	4,5
1998	4 813	500 ⁵⁾	67	1 013	.	4 275	4 599	5 893	14,3
1999	4 810	511 ⁵⁾	74	1 147	.	4 422	4 753	6 030	62,2
2000	4 682	531 ⁵⁾	79	853	.	4 054	4 399	5 613	71,7
2001	4 833	525 ⁵⁾	83	946	.	4 253	4 595	5 862	27,8
2002	4 925	553 ⁵⁾	87	948	.	4 323	4 683	5 960	21,8
2003	4 799	494 ⁵⁾	86	3 291	3 612	4 885	19,4

1) Vuodet 1940–94: tukkukauppojen ostot ja tuonti. Vuodet 1995–2003: verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet.

1940–94: Wholesale trade purchases and imports. 1995–2003: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1940–59 ja 1990–94 sisältävät tuonnin, vuodet 1960–89: Pl tuonti. – 1940–59 and 1990–94 Incl. imports. 1960–89: Excl. imports.

3) Vuodet 1940–59: Savukkeen paino 0,77 g ja sikarin 6,59 g. Vuodet 1960–2003: Savukkeen paino 0,65 g ja sikarin 2 g

1940–59: The weight of a cigarette 0,77 g and of a cigar 6,59 g, 1960–2003: The weight of a cigarette 0,65 g and of a cigar 2 g.

4) Kappaleet ja grammat yhteenlaskettuna. – Pieces and grammes total.

5) Lähde: Tilastokeskuksen haastattelututkimus "Suomalaisten matkat". – Source: Interview survey of Statistics Finland "Finnish Travel".

9 Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1940–2003
Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15 or over, 1940–2003

Vuosi Year	Savukkeet – Cigarettes		Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä – Total		Yksiköitä ⁴⁾ Units ⁴⁾
	Verolliset Taxable	Verolliset ja verottomat Taxable and untaxable	kpl pieces	g	g ²⁾	g ³⁾	g ³⁾	
	(1)	(1–2)	(3)	(4)	(5)	(1, 3–5)	(1–5)	
1940	1 414	.	7	178	26	1 337	.	1 625
1941	1 679	.	4	163	25	1 510	.	1 871
1942	1 314	.	3	90	19	1 137	.	1 425
1943	1 204	.	3	77	15	1 037	.	1 299
1944	1 049	.	2	52	12	887	.	1 116
1945	744	.	2	68	9	662	.	823
1946	995	.	2	160	12	950	.	1 169
1947	1 307	.	2	236	13	1 270	.	1 558
1948	1 486	.	3	258	13	1 431	.	1 759
1949	1 526	.	3	250	22	1 469	.	1 802
1950	1 641	.	4	292	23	1 603	.	1 960
1951	1 661	.	4	237	25	1 569	.	1 927
1952	1 826	.	5	203	26	1 664	.	2 058
1953	1 798	.	4	178	24	1 614	.	2 004
1954	1 899	.	4	165	25	1 680	.	2 094
1955	1 937	.	4	146	22	1 689	.	2 110
1956	1 959	.	3	128	19	1 675	.	2 109
1957	1 775	.	3	194	18	1 598	.	1 990
1958	1 738	.	3	258	17	1 569	.	2 015
1959	1 918	.	3	215	15	1 728	.	2 151
1960	2 040	.	5	176	14	1 526	.	2 235
1961	2 114	.	5	137	12	1 533	.	2 268
1962	2 103	.	6	153	12	1 544	.	2 274
1963	2 239	.	7	191	11	1 671	.	2 448
1964	1 699	.	11	289	9	1 424	.	2 008
1965	1 967	.	12	242	8	1 553	.	2 230
1966	1 900	.	27	245	8	1 542	.	2 180
1967	1 966	.	23	284	8	1 616	.	2 281
1968	1 848	.	22	370	8	1 623	.	2 247
1969	1 890	.	31	380	8	1 677	.	2 308
1970	1 866	.	61	318	7	1 660	.	2 252
1971	2 004	.	41	307	8	1 698	.	2 359
1972	2 159	.	37	301	6	1 784	.	2 503
1973	2 070	.	39	290	6	1 720	.	2 405
1974	2 195	.	37	266	7	1 773	.	2 505
1975	2 215	.	39	221	7	1 746	.	2 483
1976	1 741	.	37	324	8	1 537	.	2 109
1977	1 782	.	25	347	8	1 563	.	2 161
1978	1 784	.	22	314	8	1 526	.	2 128
1979	1 853	.	20	319	8	1 572	.	2 201

jätkuu – cont.

9 Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1940–2003
Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15 or over, 1940–2003

Vuosi Year	Savukkeet – Cigarettes		Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä – Total		Yksiköitä ⁴⁾ Units ⁴⁾
	Verolliset Taxable	Verolliset ja verottomat Taxable and untaxable						
	kpl pieces (1)	kpl pieces (1–2)	kpl pieces (3)	g (4)	g ²⁾ (5)	g ³⁾ (1, 3–5)	g ³⁾ (1–5)	
1980	1 869	.	17	238	6	1 492	.	2 129
1981	1 732	.	16	242	7	1 406	.	1 997
1982	1 789	.	14	240	7	1 437	.	2 049
1983	1 829	.	15	232	6	1 457	.	2 082
1984	1 913	.	16	232	6	1 514	.	2 167
1985	1 729	.	17	215	7	1 379	.	1 968
1986	1 822	.	18	198	7	1 424	.	2 044
1987	1 936	.	20	192	6	1 496	.	2 154
1988	1 867	.	19	172	6	1 429	.	2 063
1989	1 900	.	22	168	4	1 451	.	2 094
1990	1 780	.	21	154	22	1 375	.	1 977
1991	1 722	.	19	176	23	1 355	.	1 939
1992	1 693	.	21	218	27	1 387	.	1 959
1993	1 422	.	16	262	23	1 241	.	1 723
1994	1 349	.	14	258	22	1 185	.	1 643
1995	1 255	.	16	225	.	1 072	.	1 496
1996	1 092	1 261	16	260	.	1 001	1 111	1 368
1997	1 132	1 279	15	243	.	1 010	1 105	1 391
1998	1 147	1 266	16	241	.	1 019	1 096	1 404
1999	1 140	1 261	18	272	.	1 048	1 127	1 429
2000	1 105	1 230	19	201	.	957	1 038	1 325
2001	1 136	1 260	20	222	.	1 000	1 080	1 378
2002	1 153	1 283	20	222	.	1 012	1 096	1 395
2003	1 119	1 234	20	767	842	1 139

1) Vuodet 1940–94: tukkukauppojen ostot ja tuonti. Vuodet 1995–2003: verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet.

1940–94: Wholesale trade purchases and imports. 1995–2003: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1940–59 ja 1990–94 sisältävät tuonnin, vuodet 1960–89: PI tuonti. – 1940–59 and 1990–94 Incl. imports. 1960–89: Excl. imports.

3) Vuodet 1940–59: Savukkeen paino 0,77 g ja sikarin 6,59 g, Vuodet 1960–2003: Savukkeen paino 0,65 g ja sikarin 2 g

1940–59: The weight of a cigarette 0,77 g and of a cigar 6,59 g, 1960–2003: The weight of a cigarette 0,65 g and of a cigar 2 g.

4) Kappaleet ja grammat yhteenlaskettuna. – Pieces and grammes total.

Tupakan hintatilastot – Price statistics of tobacco

10 Tupakkatuotteiden hintaindeksit vuosina 1990–2003 Indices of tobacco products, 1990–2003

Vuosi – Year	Elinkustannus- indeksi Cost-of-living index (1951:10=100)	Kuluttaja- hintaindeksi Consumer price index (1990=100)	Tupakka Tobacco	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuketupakka Pipe and cigarette tobacco
1990	1 248	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1991	1 300	104,3	111,4	111,5	110,8	111,3
1992	1 333	107,4	118,3	118,3	110,8	123,1
1993	1 361	109,7	128,8	128,6	113,5	143,9
1994	1 376	110,9	131,4	131,2	114,1	149,5
1995	1 390	112,0	139,0	138,6	114,1	163,2
1996	1 398	112,6	147,3	146,8	119,8	179,5
1997	1 415	114,0	151,2	150,3	126,7	190,7
1998	1 435	115,6	155,5	153,9	128,5	204,1
1999	1 452	117,0	159,0	156,8	130,4	214,0
2000	1 501	120,9	163,8	160,4	136,4	233,4
2001	1 539	124,0	167,7	163,7	140,5	235,0
2002	1 563	126,0	169,3	165,3	144,4	234,9
2003	1 577	127,1	169,9	166,0	148,4	232,2
Muutos Change 2002–2003	0,9	0,9	0,4	0,4	2,7	–1,2

11 Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja tupakkatuotemenot vuosina 1990–2003 Households' disposable income and expenditure on tobacco products, 1990–2003

Vuosi Year	Käytettävissä olevat tulot Disposable income	Tupakkatuotemenot Expenditure of tobacco products	15 vuotta täyttäneitä kohti Per person aged 15+
	milj. € mill. €	milj. € mill. €	€
1990	43 077	913	227
1991	46 351	1 004	246
1992	47 562	1 056	255
1993	46 819	1 000	238
1994	45 316	977	230
1995	48 982	975	226
1996	49 226	989	214
1997	52 807	1 050	229
1998	55 035	1 053	244
1999	58 134	1 011	251
2000	60 547	1 049	247
2001	64 112	1 117 ¹⁾	263
2002	67 618 ²⁾	1 111 ^{1) 2)}	260
2003	71 306 ²⁾	1 114 ^{1) 2)}	260

1) Ei sisällä savukepaperia. – Excluding cigarette paper.

2) Uudistetun kansantalouden tilinpidon ennakkotieto – Preliminary data from revised national accounts

12 Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo¹⁾ ja tupakkaveron määrä vuosina 1980–2003
Value of retail sales¹⁾ and amount of tobacco excise of tobacco products delivered for taxable consumption, 1980–2003

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä Total	Yhteensä Total
	milj. € mill. €	milj. € mill. €	milj. € mill. €	milj. € mill. €	milj. € mill. €	milj. € mill. €
Vähittäismyyntiarvo – Value of retail sales						
1980	343,1	6,2	14,0	.	363,3	
1981	363,0	6,5	16,1	.	385,6	
1982	429,3	7,0	20,3	.	456,6	
1983	500,4	8,1	22,3	0,5	531,3	
1984	559,9	9,3	23,9	0,5	593,6	
1985	539,8	11,2	23,9	0,6	575,5	
1986	604,9	12,7	23,2	0,6	641,4	
1987	681,5	14,6	24,2	0,6	720,9	
1988	733,2	15,7	23,8	0,6	773,4	
1989	832,7	17,9	25,3	0,6	876,5	
1990	837,3	19,5	25,5	0,7	882,9	
1991	896,3	19,3	33,1	0,7	949,3	
1992	937,0	19,0	45,0	0,8	1 001,7	
1993	858,9	17,2	60,2	0,8	937,1	
1994	837,1	15,6	58,7	0,8	912,2	
1995	823,6	23,9	61,4	0,1 ²⁾	909,1	
1996	760,2	25,1	78,1	.	863,3	
1997	821,7	25,6	80,0	.	927,3	
1998	857,2	28,5	89,3	.	974,9	
1999	873,8	31,7	104,8	.	1 010,3	
2000	858,8	35,0	84,4	.	978,1	
2001	912,3	37,8	93,5	.	1 043,6	
2002	929,0	41,0	91,0	.	1 061,0	
2003	901,2	41,5	87,6	.	1 030,3	
Tupakkavero – Tobacco excise						
1980	193,2	2,7	5,9	0,1	201,8	205,8 ³⁾
1981	206,3	2,9	7,1	0,1	216,4	220,7 ³⁾
1982	237,0	2,9	8,5	0,1	248,5	265,2 ³⁾
1983	264,5	2,5	8,6	0,1	275,8	283,6 ³⁾
1984	290,7	2,8	8,8	0,2	302,5	292,9 ³⁾
1985	277,6	3,3	8,6	0,2	289,7	306,1 ³⁾
1986	311,1	3,8	8,3	0,2	323,4	326,4 ³⁾
1987	350,5	4,4	8,7	0,2	363,7	356,9 ³⁾
1988	382,1	4,8	8,7	0,2	395,8	400,7 ³⁾
1989	436,5	5,5	9,3	0,2	451,5	438,9 ³⁾
1990	438,9	6,0	9,4	0,2	454,5	474,9 ³⁾
1991	470,5	5,9	12,2	0,3	488,8	534,0 ³⁾
1992	507,7	5,8	18,0	0,3	531,8	499,4 ³⁾
1993	478,0	5,3	26,5	0,3	510,0	533,7 ³⁾
1994	465,1	4,8	25,8	0,3	496,1	531,0 ³⁾
1995	479,1	4,8	29,5	0,1 ²⁾	513,4	518,9 ³⁾
1996	448,8	5,5	39,6	.	494,0	532,5 ³⁾
1997	482,4	5,6	40,4	.	528,5	547,0 ³⁾
1998	501,5	6,3	46,6	.	554,4	567,9 ³⁾
1999	509,7	7,0	54,7	.	571,3	566,3 ³⁾
2000	500,5	7,7	45,2	.	553,4	575,8 ³⁾
2001	530,5	8,3	50,2	.	589,1	597,1 ³⁾
2002	542,0	9,0	49,0	.	600,0	599,9 ³⁾
2003	528,7	9,1	537,8	592,0 ³⁾

1) Vuosina 1980–1994: Kotimaisten tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo. – 1980–1994: Value of retail sales of Finnish tobacco products.

2) Tammi-helmikuu 1995. – Data on January–February 1995.

3) Valtion valmisteveromomentin koko verokertymä – State budget total tax revenue.

13 Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskimääräisestä vähittäismyyntihinnasta¹⁾ vuosina 1985–2003
Average retail prices of tobacco products¹⁾; proportions (%) accounted for by taxes, 1985–2003

Hinnanmuutos alkaan Change in price	Vähittäismyyntihinta Retail price €	Verot – Taxes		
		Arvonlisävero ²⁾ Valueadded tax ²⁾ %	Vero Tax %	Lisävero Additional tax %
Savukkeet (20 kpl) – Cigarettes (20 pcs)				
1.1.1985	1,62	16,00	40,00	11,42
16.9.1985	1,68	16,00	40,00	11,42
1.6.1986	1,77	16,00	40,00	11,42
10.4.1987	1,84	16,00	40,00	11,42
11.1.1988	1,95	16,00	40,00	11,42
16.5.1988	2,07	16,00	40,00	12,42
22.12.1988	2,12	16,00	40,00	12,42
1.6.1989	2,15	16,50	40,00	12,42
1.1.1990	2,35	17,00	40,00	12,42
1.7.1990	2,46	17,00	40,00	12,42
1.1.1991	2,67	17,50	40,00	12,42
1.12.1991	2,78	18,03	40,00	13,35
1.9.1992	2,96	18,03	40,00	10,00
1.3.1993	3,11	18,03	40,00	10,00
1.6.1994	3,18	18,03	40,00	10,00
1.1.1995	3,35 ³⁾	18,03	50,00	12,61 €/1 000 kpl
1.12.1996	3,53 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.1.1997	3,62 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.1.1998	3,70 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.4.1999	3,78 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.2.2000	3,78 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.6.2000	3,87 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.1.2001	4,00 ³⁾	18,03	50,00	15,14 €/1 000 kpl
1.1.2002	4,00 ³⁾	18,03	50,00	15,13 €/1 000 kpl
1.1.2003	4,00 ³⁾	18,03	50,00	15,13 €/1 000 kpl
Sikarit (10 kpl) – Cigars (10 pcs)				
1.1.1985	2,10	16,00	30,00	0,02
16.9.1985	2,19	16,00	30,00	0,02
1.6.1986	2,27	16,00	30,00	0,02
10.4.1987	2,44	16,00	30,00	0,02
11.1.1988	2,61	16,00	30,00	0,02
16.5.1988	2,78	16,00	30,00	0,60
22.12.1988	2,86	16,00	30,00	0,60
1.6.1989	2,94	16,50	30,00	0,60
1.1.1990	3,20	17,00	30,00	0,60
1.7.1990	3,36	17,00	30,00	0,60
1.1.1991	3,53	17,50	30,00	0,60
1.12.1991	3,53	18,03	30,00	0,60
1.9.1992	3,53	18,03	30,00	0,60
1.3.1993	3,53	18,03	30,00	0,60
1.6.1994	3,53	18,03	30,00	0,60
1.1.1995	3,53	18,03	20,00	
1.1.1996	4,37	18,03	22,00	
12.5.1997	4,71	18,03	22,00	
15.1.1998	4,71	18,03	22,00	
1.4.1999	5,05	18,03	22,00	
1.2.2000	5,28	18,03	22,00	
1.6.2000	5,55	18,03	22,00	
1.1.2001	5,55	18,03	22,00	
1.1.2002	4,58	18,03	22,00	
1.1.2003	4,63	18,03	22,00	

13 Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskimääräisestä vähittäismyyntihinnasta¹⁾ vuosina 1985–2003
Average retail prices of tobacco products¹⁾; proportions (%) accounted for by taxes, 1985–2003

Hinnanmuutos alkaan Change in price	Vähittäismyyntihinta Retail price €	Verot – Taxes		
		Arvonlisävero ²⁾ Valueadded tax ²⁾ %	Vero Tax %	Lisävero Additional tax %
Piippu- ja savuketupakka (40g) – Pipe and cigarette tobacco (40g)				
1.1.1985	1,41	16,00	30,00	6,01
16.9.1985	1,46	16,00	30,00	6,01
1.6.1986	1,53	16,00	30,00	6,01
10.4.1987	1,61	16,00	30,00	6,01
11.1.1988	1,67	16,00	30,00	6,01
16.5.1988	1,77	16,00	30,00	6,70
22.12.1988	1,84	16,00	30,00	6,70
1.6.1989	1,85	16,50	30,00	6,70
1.1.1990	2,02	17,00	30,00	6,70
1.7.1990	2,10	17,00	30,00	6,70
1.1.1991	2,30	17,50	30,00	6,70
1.12.1991	2,41	18,03	30,00	7,63
1.9.1992	2,83	18,03	30,00	14,00
1.3.1993	2,93	18,03	30,00	14,00
1.6.1994	2,99	18,03	30,00	14,00
1.1.1995	3,25	18,03	48,00	–
1.1.1996	3,30	18,03	48,00	2,02 €/kg
12.5.1997	3,40	18,03	48,00	2,02 €/kg
15.1.1998	5,52 ⁴⁾	18,03	48,00	2,02 €/kg
1.4.1999	5,72 ⁴⁾	18,03	48,00	2,02 €/kg
1.2.2000	6,12 ⁴⁾	18,03	48,00	3,62 €/kg
1.6.2000	6,16 ⁴⁾	18,03	48,00	3,62 €/kg
1.1.2001	6,16 ⁴⁾	18,03	48,00	3,62 €/kg
1.1.2002	6,16 ⁴⁾	18,03	48,00	3,62 €/kg
1.1.2003	6,56 ⁴⁾	18,03	48,00	3,62 €/kg
Savukkeiksi käärittävä tupakka⁵⁾ (30g) – Tobacco for hand rolled cigarettes⁵⁾ (30g)				
15.1.1998	2,52 ⁵⁾	18,03	50,00	2,02 €/kg
1.4.1999	2,69 ⁵⁾	18,03	50,00	2,02 €/kg
1.2.2000	2,86 ⁵⁾	18,03	50,00	3,62 €/kg
1.6.2000	2,86 ⁵⁾	18,03	50,00	3,62 €/kg
1.1.2001	2,86 ⁵⁾	18,03	50,00	3,62 €/kg
1.1.2002	2,86 ⁵⁾	18,03	50,00	3,62 €/kg
1.1.2003	2,86 ⁵⁾	18,03	50,00	3,62 €/kg

1) Tullihallituksen laskemat verotusarvot – Taxable values calculated by the National board of Customs

2) 1985–1994 Liikevaihtovero – 1985–1994 Turnover tax

3) Kysytyimmän hintaluokan savuke – The cigarette in the price class most in demand

4) Sisältää savukkeiksi käärittävän tupakan – Includes tobacco for hand rolled cigarettes

5) Kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävä tupakka – Tobacco for hand rolled cigarettes in the price class most in demand

14 Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden keskimääräinen vähittäismyyntihinta¹⁾ neljännesvuosittain vuosina 2002 ja 2003
Average retail prices¹⁾ of tobacco products delivered for taxable consumption quarterly in 2002 and 2003

Vuosi Year	Kuukausi Month	Keskimääräinen vähittäismyyntihinta (€) – Average retail price (€)					
		Savukkeet Cigarettes	Kysytyimmän hintaluokan savukkeiden hinta ²⁾ The price of the cigarettes in the price class most in demand ²⁾	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka ³⁾ Pipe and cigarette tobacco ³⁾	Piippu- ja savuketupakan keskimääräinen vähittäis- myyntihinta ²⁾ The average retail price of pipe and cigarette tobacco ²⁾	Kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävän tupakan hinta ²⁾ The price of the tobacco for hand-rolled cigarettes in the price class most in demand ²⁾
		20 kpl 20 pcs	20 kpl 20 pcs	10 kpl 10 pcs	30 g	40 g	30 g
2002⁴⁾							
	I–XII	3,77	4,00	4,74	2,89	6,16	2,86
	I–III	3,79	4,00	4,58	2,97	6,16	2,86
	IV–VI	3,79	4,00	4,71	2,88	6,16	2,86
	VII–IX	3,76	4,00	4,78	2,88	6,16	2,86
	X–XII	3,75	4,00	4,88	2,85	6,16	2,86
2003⁴⁾							
	I–XII	3,76	4,00	4,85	2,82	6,56	2,86
	I–III	3,75	4,00	4,76	2,82	6,56	2,86
	IV–VI	3,77	4,00	4,82	2,82	6,56	2,86
	VII–IX	3,76	4,00	4,86	2,81	6,56	2,86
	X–XII	3,74	4,00	4,94	2,82	6,56	2,86

- 1) Laskettu Tullihallituksesta saatujen vähittäismyyntihintojen sekä kappale-/grammamäärien mukaan.
 Calculated according to the retail sales prices and quantity/gram figures obtained from the National Board of Customs.
- 2) Lähde: Tullihallitus, veroyksikkö. – Source: National Board of Customs, tax unit.
- 3) Sisältää savukkeiksi käärittävän tupakan. – Includes tobacco for hand-rolled cigarettes.
- 4) Hinnankorotukset tammikuussa 2002 ja tammikuussa 2003. – Price increases in January 2002 and in January 2003.

Väestön tupakointitiedot – Smoking habits of the population

15 Päivittäin tupakoivien osuudet (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan Proportion of daily smokers (%) in 1979–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					Yhteensä Total
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	
1979	37	38	31	36	2 548	28	22	10	18	2 377	27
1980	29	41	30	35	2 431	21	21	10	17	2 332	26
1981	30	41	31	36	2 097	24	24	10	19	2 012	27
1982	25	37	28	32	2 102	21	21	9	16	1 911	24
1983	22	36	29	32	1 964	22	25	10	19	2 023	25
1984	28	39	30	34	1 749	18	24	9	17	2 073	25
1985	27	37	28	32	1 637	16	18	8	14	1 781	23
1986	30	39	27	33	1 902	25	22	10	18	2 187	25
1987	28	39	29	33	1 873	23	26	13	21	2 170	27
1988	31	39	28	33	1 884	22	25	12	20	2 001	27
1989	30	38	29	33	1 853	25	22	13	19	2 024	26
1990	28	36	30	32	1 811	23	23	14	20	2 001	26
1991	27	38	31	33	1 783	28	26	13	22	2 026	27
1992	30	36	30	33	1 733	23	25	14	20	1 981	26
1993	27	35	27	30	1 610	22	23	12	19	1 863	24
1994	26	30	25	27	1 669	22	21	14	19	1 831	23
1995	23	36	26	29	1 688	23	23	15	20	1 956	24
1996	23	31	26	27	1 669	23	20	14	18	1 928	22
1997	23	34	28	30	1 588	21	22	17	20	1 928	24
1998	25	36	27	30	1 689	23	25	15	20	1 816	25
1999	18	31	28	27	1 538	21	24	15	20	1 833	23
2000	22	31	26	27	1 569	22	22	18	20	1 899	23
2001	31	31	26	29	1 589	23	22	16	20	1 880	24
2002	25	29	27	27	1 481	23	20	17	20	1 778	23
2003	23	27	25	26	1 516	20	21	17	19	1 819	22

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

16 Päivittäin tupakoivien eläkeikäisten osuudet (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan Proportion of elderly people smoking daily (%) in 1985–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males						Naiset – Females							
	Ikä – Age					Yhteensä Total	N	Ikä – Age					Yhteensä Total	N
	65–69	70–74	75–79	80–84	65–69			70–74	75–79	80–84				
1985	17	15	10	..	15	648	6	5	3	..	5	683		
1987	17	20	14	..	17	786	6	5	4	..	5	783		
1989	18	16	11	..	16	783	7	6	3	..	6	779		
1993	20	10	9	7	14	784	8	8	4	3	7	760		
1997	17	11	8	4	12	953	6	7	3	1	5	933		
1999	12	11	13	5	11	858	7	5	4	4	5	936		
2001	13	16	6	7	12	993	7	3	6	4	5	956		
2003	18	13	8	3	13	914	7	5	8	2	6	949		

Lähde: Kansanterveyslaitos: "Eläkeikäisen väestön terveystietäytyminen" tutkimus 1985–2003.
Source: National Public Health Institute: "Health Behaviour among Finnish Elderly" Research 1985–2003.

17 Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18 -vuotiaiden osuudet (%) vuosina 1977–2003 sukupuolen ja iän mukaan
Daily smokers aged 14, 16 and 18 years; proportions (%) by age and sex in 1977–2003

Vuosi Year	Pojat – Boys					Tytöt – Girls					Yhteensä Total
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	14	16	18	Yhteensä Total	N	14	16	18	Yhteensä Total	N	
1977	11	30	41	27	1 078	15	27	32	25	1 044	26
1979	9	25	33	23	1 616	9	25	26	20	1 626	21
1981	15	30	36	27	1 542	12	25	26	21	1 601	24
1983	15	27	34	25	1 331	13	23	25	20	1 500	23
1985	13	28	32	24	1 248	10	25	25	20	1 393	22
1987	14	33	37	28	3 445	10	28	32	23	3 887	26
1989	16	36	38	30	1 051	13	29	29	24	1 218	27
1991	14	32	36	27	3 097	15	27	28	23	3 712	25
1993	15	29	35	26	3 400	13	26	25	21	3 953	24
1995	12	30	36	26	3 480	13	26	27	22	4 083	24
1997	14	26	33	24	3 382	17	27	28	24	4 141	24
1999	12	28	34	24	3 409	17	29	29	25	3 961	25
2001	13	29	33	25	2 917	15	31	31	26	3 599	25
2003	7	24	35	22	2 681	11	30	36	26	3 377	24

Lähde: Tampereen yliopiston terveystieteen laitos: "Nuorten terveystapatutkimus."
 Source: Tampere School of Public Health: "Adolescent Health and Lifestyle survey."

18 14- ja 16-vuotiaiden päivittäin tupakoivien tupakkaostot (%) vuosina 1977–2003
Purchases of tobacco by daily smokers (%) in 1977–2003 at the age of 14 and 16

Vuosi Year	Tupakan ostopaikka – Place of purchasing tobacco									
	Kioski Kiosk		Kauppa Shop		Kaverit Friends		Muu Other ¹⁾		N	
	Ikä – Age		Ikä – Age		Ikä – Age		Ikä – Age			
	14	16	14	16	14	16	14	16	14	16
1977	71	67	59	84	18	14	18	14	93	208
1979	64	84	52	78	30	12	9	13	100	276
1981	68	79	39	67	28	12	5	10	140	294
1983	69	90	40	78	22	13	11	13	124	228
1985	72	89	38	78	22	11	10	14	97	251
1987	76	88	37	78	22	10	9	15	247	741
1989	78	90	44	81	19	10	12	17	114	238
1991	79	88	45	86	29	13	24	21	364	663
1993	72	87	39	80	32	15	17	17	343	695
1995	73	86	39	76	38	21	14	15	301	743
1997	61	69	16	38	44	28	30	24	382	663
1999	49	61	17	35	45	34	29	38	360	703
2001	46	58	19	33	48	36	31	41	367	592
2003	37	43	14	27	48	32	27	31	212	616

1) Vuosina 1999–2003 aikaisempia vuosia enemmän ostopaikkavaihtoehtoja. – In 1999–2003 more alternatives for purchasing than in the previous years.

Lähde: Tampereen yliopiston terveystieteen laitos: "Nuorten terveystapatutkimus."
 Source: Tampere School of Public Health: "Adolescent Health and Lifestyle survey."

19 Päivittäisten tupakointikertojen keskiarvo päivittäin tupakoivilla vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan
Mean of daily smoking frequency among daily smokers in 1979–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1979	14	20	20	19	853	11	14	14	13	403	17
1980	14	19	20	19	799	10	13	14	13	368	17
1981	15	20	19	19	708	12	14	14	14	356	17
1982	14	20	20	18	651	11	14	14	13	292	17
1983	15	19	18	18	585	11	14	14	13	351	16
1984	16	20	19	19	557	11	14	17	14	331	17
1985	15	20	22	20	481	11	13	15	13	243	17
1986	15	19	22	19	587	11	13	14	13	375	16
1987	15	19	21	19	555	10	14	13	13	425	16
1988	15	20	19	19	623	13	13	15	13	403	17
1989	16	19	20	19	607	13	13	14	13	384	17
1990	15	19	21	19	582	11	14	15	14	398	17
1991	16	19	20	19	590	11	14	14	13	436	17
1992	14	19	22	19	566	11	14	16	14	395	17
1993	15	19	20	19	481	11	13	16	13	344	16
1994	15	19	20	19	446	11	13	15	13	340	16
1995	15	18	19	18	489	11	13	15	13	380	16
1996	15	18	22	19	453	12	13	14	13	349	16
1997	13	18	19	18	466	10	13	14	13	378	16
1998	16	18	20	18	505	12	12	13	13	370	16
1999	17	17	19	18	414	10	13	14	13	368	16
2000	17	18	18	18	419	11	13	14	13	382	15
2001	14	17	19	17	456	11	13	13	12	368	15
2002	15	18	20	18	405	11	12	13	12	353	15
2003	13	17	19	17	386	11	13	14	13	349	15

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

20 Päivittäin tupakoivien halu lopettaa tupakointi (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan
Desire to quit daily smoking (%) in 1979–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1979	57	65	55	60	895	64	62	58	62	424	61
1980	56	63	53	59	853	55	67	68	64	385	61
1981	64	67	58	64	727	53	62	64	60	366	63
1982	47	59	58	57	664	59	74	55	66	301	60
1983	46	60	63	59	617	60	73	52	66	375	62
1984	46	67	54	60	585	51	67	68	64	351	61
1985	51	59	54	56	517	48	58	56	56	254	56
1986	46	57	54	54	624	46	65	58	59	396	56
1987	50	57	49	53	617	47	57	61	56	457	54
1988	50	61	57	58	626	48	58	71	58	406	58
1989	46	64	55	58	616	48	63	47	56	382	57
1990	51	58	53	55	579	46	56	57	54	400	55
1991	52	61	54	58	593	42	58	64	55	434	57
1992	54	61	59	59	566	49	56	61	56	395	57
1993	51	63	60	60	481	51	63	64	61	344	60
1994	48	59	49	53	447	58	61	58	60	340	56
1995	49	58	51	54	490	55	65	57	61	378	57
1996	58	55	57	56	448	43	58	51	52	347	55
1997	50	56	54	54	464	42	55	56	53	379	54
1998	58	59	61	60	504	44	57	62	56	366	58
1999	50	57	52	54	413	43	53	50	49	367	51
2000	48	60	61	59	416	55	62	54	58	381	58
2001	45	58	54	54	455	48	62	56	57	367	56
2002	42	54	54	52	404	52	57	50	53	351	53
2003	51	52	53	52	389	43	56	56	54	351	53

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

21 Kuluneen vuoden aikana tupakoinnin lopettamisyrityksen tehneiden osuus päivittäin tupakoivista (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan¹⁾
Proportion of persons having attempted to give up daily smoking (%) during the past year in 1985–2003 by sex and age¹⁾

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1985	38	21	15	23	515	35	31	21	30	252	25
1986	32	21	12	21	621	44	33	21	34	396	26
1987	34	25	12	23	613	45	26	20	29	451	26
1988	31	21	16	22	620	42	27	24	29	402	25
1989	47	19	15	23	609	41	25	15	27	385	24
1990	35	25	13	23	582	35	23	23	26	395	24
1991	33	21	18	22	585	43	25	23	28	426	25
1992	40	22	11	22	562	49	24	19	28	391	24
1993	49	27	19	28	475	46	26	15	28	343	28
1994	42	24	16	24	449	53	33	20	34	339	28
1995	38	22	14	22	489	49	32	23	33	374	27
1996	39	23	13	21	446	39	24	14	24	346	23
1997	56	28	17	27	461	59	35	27	37	376	32
1998	60	34	30	36	503	63	42	32	43	369	39
1999	46	30	22	28	409	64	39	34	42	362	35
2000	33	35	22	30	421	64	42	26	40	381	35
2001	52	33	26	34	453	65	48	33	47	365	39
2002	53	36	24	33	405	59	49	30	44	352	38
2003	60	36	24	35	386	63	44	30	42	347	38

1) Lopettamisyritys alle 1 kk sitten, 1–6 kk sitten sekä 6 kk–1 vuosi sitten – Attempted to give up smoking during the past month, 1–6 months ago and from 6 months to one year ago.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

22 Tupakoinnin terveyshaitoista huolestuneiden¹⁾ päivittäin tupakoivien osuus (%) vuosina 1989–2003 sukupuolen ja iän mukaan
Concern for health damages of smoking¹⁾ among daily smokers (%) in 1989–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1989	65	76	71	73	616	68	80	75	76	388	74
1993	78	80	76	78	484	75	90	81	84	344	81
1994	60	80	76	75	452	84	86	81	84	341	79
1995	67	72	73	72	490	73	85	84	82	380	76
1996	66	72	73	71	448	60	57	78	77	347	74
1997	59	75	71	71	464	71	85	88	83	378	77
1998	67	77	76	75	504	71	82	88	81	368	78
1999	58	76	81	76	416	79	82	84	82	368	79
2000	54	78	81	76	424	76	84	80	81	383	78
2001	64	80	80	77	455	73	83	81	80	370	78
2002	64	77	74	73	406	69	85	83	81	352	77
2003	56	76	79	74	389	77	78	80	79	350	76

1) Hyvin huolissaan ja hieman huolissaan olevat. – Wery worried and a little worried

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

23 Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden osuus (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan
Proportion of people never having smoked regularly (%) in 1979–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1979	49	34	27	34	2 506	60	62	80	69	2 298	51
1980	59	33	28	36	2 377	67	61	83	71	2 266	53
1981	60	35	32	38	2 040	66	59	80	68	1 907	53
1982	67	38	34	41	2 053	70	64	83	72	1 813	56
1983	68	38	31	40	1 937	70	59	79	68	1 934	54
1984	64	36	33	41	1 717	74	58	81	69	1 989	56
1985	67	37	30	42	1 621	75	60	78	69	1 756	56
1986	64	35	31	40	1 883	67	58	78	67	2 150	54
1987	66	37	36	43	1 837	70	54	76	65	2 131	55
1988	61	39	34	42	1 865	68	55	76	64	1 965	53
1989	63	38	34	42	1 824	65	60	78	67	1 977	55
1990	65	44	33	44	1 792	69	57	73	65	1 971	55
1991	64	40	34	43	1 768	63	55	72	62	1 987	53
1992	60	38	35	41	1 695	66	52	72	62	1 946	53
1993	64	40	35	43	1 585	68	59	75	66	1 833	55
1994	65	45	35	45	1 646	68	58	72	65	1 813	55
1995	65	40	34	43	1 669	67	54	67	62	1 926	53
1996	68	46	34	45	1 633	68	60	68	64	1 889	55
1997	69	43	33	43	1 567	72	58	64	63	1 902	54
1998	70	41	34	43	1 673	70	55	66	62	1 785	53
1999	73	46	38	48	1 508	73	57	65	63	1 796	56
2000	72	44	37	46	1 543	69	60	63	63	1 871	55
2001	60	47	33	43	1 568	67	57	63	61	1 837	53
2002	66	47	34	44	1 452	70	60	59	61	1 750	53
2003	71	51	36	48	1 502	72	59	59	62	1 798	55

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

24 Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden eläkeikäisten osuus (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan
Proportion of elderly people never having smoked regularly (%) in 1985–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females						
	Ikä – Age					Ikä – Age						
	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Total	N	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Total	N
1985	30	34	35	..	33	627	84	91	92	..	89	659
1987	23	29	36	..	28	738	85	87	91	..	87	737
1989	26	29	37	..	30	744	84	87	88	..	86	743
1993	27	27	32	44	30	990	82	83	85	92	85	946
1995	33	23	31	43	30	965	77	87	82	92	84	937
1997	32	33	24	32	31	890	82	80	83	92	83	878
1999	36	29	24	39	32	806	84	82	86	88	84	881
2001	39	37	28	36	36	944	78	79	80	86	80	900
2003	35	37	31	35	35	864	79	83	83	88	82	893

Lähde: Kansanterveyslaitos: "Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen" tutkimus 1985–2003.
 Source: National Public Health Institute: "Health Behaviour among Finnish Elderly" Research 1985–2003.

25 Tupakoinnin lopettaneet (%) vuosina 1979–2003 sukupuolen ja iän mukaan¹⁾
Proportion of persons having stopped smoking (%) in 1979–2003 by sex and age¹⁾

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	Ikä – Age					Ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1979	9	22	35	25	2 548	8	12	8	10	2 377	17
1980	8	21	33	23	2 431	8	14	6	10	2 332	16
1981	7	19	31	21	2 097	7	14	7	10	2 012	16
1982	6	22	30	22	2 102	5	13	6	9	1 911	16
1983	6	20	30	21	1 964	4	13	8	10	2 023	15
1984	5	21	29	20	1 749	5	15	6	10	2 073	14
1985	4	20	28	19	1 637	6	17	10	12	1 781	16
1986	4	21	33	21	1 902	5	15	8	10	2 187	15
1987	4	19	25	17	1 873	4	16	7	11	2 170	14
1988	5	17	28	18	1 884	5	16	9	11	2 001	15
1989	5	18	31	20	1 853	7	13	7	10	2 024	15
1990	5	16	28	18	1 811	5	16	8	11	2 001	15
1991	6	17	27	18	1 783	6	17	10	12	2 026	15
1992	6	20	28	20	1 733	8	18	11	14	1 981	16
1993	6	18	30	20	1 610	5	13	11	11	1 863	15
1994	6	19	32	22	1 669	5	17	11	12	1 831	17
1995	7	18	33	22	1 688	6	19	14	14	1 956	18
1996	5	17	36	23	1 669	6	17	15	14	1 928	18
1997	5	17	34	23	1 588	5	16	17	14	1 928	18
1998	3	19	34	23	1 689	5	17	16	14	1 816	18
1999	5	18	31	21	1 538	4	16	17	14	1 833	17
2000	5	21	33	24	1 569	5	16	17	14	1 899	19
2001	5	18	36	23	1 589	7	17	19	16	1 880	19
2002	4	18	34	23	1 481	4	15	19	15	1 778	19
2003	3	17	35	23	1 516	3	15	20	15	1 819	19

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

26 Tupakoinnin lopettaneet eläkeikäiset (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan¹⁾
Proportion of elderly people having stopped smoking (%) in 1985–2003 by sex and age¹⁾

Vuosi Year	Miehet – Males						Naiset – Females					
	Ikä – Age						Ikä – Age					
	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Total	N	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Total	N
1985	42	41	43	..	42	648	9	3	4	..	6	683
1987	50	44	40	..	46	786	6	7	5	..	6	783
1989	47	43	39	..	44	779	6	6	8	..	7	785
1993	50	54	53	43	51	1 033	8	10	10	5	8	1 002
1995	40	58	47	43	47	989	11	6	12	6	9	970
1997	42	44	54	47	47	953	11	9	13	4	10	933
1999	43	46	51	43	46	858	7	11	9	7	9	936
2001	44	42	56	51	47	993	12	15	12	8	12	956
2003	42	46	47	52	45	914	13	9	9	8	10	949

1) Lopettaneet 1–12 kk ja yli 1v. sitten. – Stopped for 1–12 months and over a year ago.

Lähde: Kansanterveyslaitos: "Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen" tutkimus 1985–2003.
 Source: National Public Health Institute: "Health Behaviour among Finnish Elderly" Research 1985–2003.

Nuuskan käyttö – Use of snuff

27 Nuuskaavien osuudet (%) vuosina 2000–2003 sukupuolen ja iän mukaan Current users of snuff (%) in 2000–2003 by sex and age

Nuuskan käyttö Using snuff	Miehet – Males					Naiset – Females					N	Yhteensä Total
	Ikä – Age					Ikä – Age						
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N		
Päivittäin Daily												
2000	3	2	0	1	1 554	0	0	0	0	1 890	1	
2001	2	1	0	1	1 564	0	0	0	0	1 842	1	
2002	3	2	0	1	1 454	1	0	0	0	1 745	1	
2003	2	3	1	2	1 498	0	0	0	0	1 787	1	
Satunnaisesti Occasionally												
2000	5	2	0	2	1 554	1	0	0	0	1 890	1	
2001	10	3	0	3	1 564	0	0	0	0	1 842	1	
2002	6	3	0	2	1 454	1	0	0	0	1 745	1	
2003	7	3	0	3	1 498	1	0	0	0	1 787	1	

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

Altistuminen ympäristön tupakansavulle – Exposure to the environmental tobacco smoke

28 Niiden henkilöiden osuus (%), joiden kotona kukaan ei tupakoi vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan Proportions of persons at whose home no one smokes (%) in 1985–2003 by sex and age

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					N	Yhteensä Total
	Ikä – Age					Ikä – Age						
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N		
1985	63	63	69	65	1 637	66	71	77	72	1 781	68	
1986	56	62	70	63	1 902	61	67	77	69	2 187	66	
1987	63	62	69	64	1 873	66	67	72	68	2 170	67	
1988	60	65	69	65	1 884	66	70	77	71	2 001	68	
1989	60	66	70	66	1 853	68	73	75	73	2 024	70	
1990	71	70	69	70	1 811	66	74	76	74	2 001	72	
1991	65	66	68	66	1 783	66	74	76	73	2 026	70	
1992	62	68	68	66	1 733	72	74	78	75	1 981	71	
1993	64	67	70	68	1 610	66	73	81	75	1 863	71	
1994	67	75	74	73	1 669	73	79	81	78	1 831	76	
1995	72	70	76	73	1 688	72	80	79	78	1 956	76	
1996	70	72	72	72	1 669	71	80	83	80	1 928	76	
1997	72	72	73	73	1 588	74	81	80	79	1 928	76	
1998	68	71	76	72	1 689	71	77	82	78	1 816	75	
1999	69	75	71	71	1 519	72	76	78	76	1 808	74	
2000	64	71	72	70	1 549	70	75	76	75	1 867	73	
2001	61	72	77	72	1 562	69	76	78	75	1 857	74	
2002	69	75	70	72	1 456	67	77	77	75	1 771	74	
2003	67	74	73	72	1 502	72	75	78	76	1 796	74	

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

29 Kodin ulkopuolella työskentelevien altistuminen tupakansavulle työpaikalla päivittäin vähintään tunnin ajan (%) vuosina 1985–2003 sukupuolen ja iän mukaan ¹⁾
Proportion of persons working outside home exposed to tobacco smoke at workplace daily for at least one hour in 1985–2003 by sex and age ¹⁾

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females					
	ikä – Age					ikä – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Total	N	Yhteensä Total
1985	24	44	39	38	1 401	15	25	22	22	1 351	30
1986	28	49	40	42	1 617	20	22	22	22	1 668	32
1987	28	45	35	38	1 590	21	23	20	22	1 674	30
1988	26	44	39	39	1 604	20	20	22	21	1 568	30
1989	23	43	36	37	1 572	16	18	22	19	1 575	28
1990	24	37	36	34	1 553	19	20	19	19	1 602	27
1991	19	38	35	34	1 542	15	18	18	18	1 618	25
1992	20	32	37	31	1 437	13	15	18	16	1 551	23
1993	17	32	35	30	1 315	13	15	14	14	1 438	22
1994	18	26	27	25	1 352	12	12	11	12	1 381	18
1995	12	19	19	18	1 318	10	7	12	9	1 446	13
1996	12	21	20	19	1 303	9	9	6	8	1 415	13
1997	12	21	17	18	1 264	8	6	7	7	1 431	12
1998	13	21	19	18	1 388	8	7	10	9	1 359	13
1999	12	18	17	16	1 269	8	5	7	6	1 447	11
2000	12	14	17	15	1 278	6	6	7	6	1 485	10
2001	10	13	18	14	1 314	8	7	6	7	1 450	10
2002	10	13	18	14	1 233	8	5	6	6	1 393	10
2003	13	11	10	11	1 251	6	4	5	5	1 366	8

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

30 Kodin ulkopuolella työskentelevien henkilöiden tupakoinnin järjestäminen työpaikalla (%) vuosina 1995–2003 sukupuolen mukaan ¹⁾
Organisation of smoking at work of persons working outside the home (%) in 1995–2003 by sex ¹⁾

Vuosi Year	Järjestely – Arrangement									
	Kukaan ei tupakoi No one smokes		Sallittu vain erityisessä tupakkahuoneessa Permitted only in a separate smoking room		Sallittu tupakkahuoneessa ja yksittäisissä työhuoneissa Permitted in a separate smoking room and in private rooms		Sallittu myös muualla sisätiloissa Permitted also elsewhere inside		N	N
	Miehet Males	Naiset Females	Miehet Males	Naiset Females	Miehet Males	Naiset Females	Miehet Males	Naiset Females	Miehet Males	Naiset Females
1995	30	41	42	47	17	9	11	3	1 164	1 328
1996	25	34	47	56	15	6	12	4	1 109	1 248
1997	26	35	48	56	14	6	13	4	1 096	1 259
1998	26	33	51	59	10	4	14	4	1 235	1 244
1999	29	41	50	53	9	4	12	3	1 126	1 326
2000	27	43	50	50	10	4	13	3	1 126	1 375
2001	26	41	54	53	8	3	12	3	1 181	1 346
2002	25	41	54	54	9	3	12	2	1 098	1 287
2003	30	42	54	53	7	4	10	2	1 170	1 277
Yhteensä Total	27	39	50	53	11	5	12	3	10 305	11 690

¹⁾ Vuodesta 1995 lähtien tupakointi työtiloissa on ollut kiellettyä. – Smoking at workplaces has been prohibited from 1995.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen (AVTK), Kansanterveyslaitos, 1979–2003
 Source: Health Behavior among Finnish Adult Population, National Public Health Institute, 1979–2003

31 Työssä muiden tupakoinnista (asiakkaiden, työtovereiden) aiheutavalle tupakansavulle altistuneet (%) vuosina 1997, 2000 ja 2003 työpaikan henkilömäärän ja sukupuolen mukaan
Persons having been exposed to tobacco smoke at workplace caused by smoking of others (customers, co-workers) (%) in 1997, 2000 and 2003 according to size of workplace and sex

Työpaikan henkilömäärä Number of persons at workplace	Miehet – Males			Naiset – Females			Yhteensä – Total		
	Vuosi – Year			Vuosi – Year			Vuosi – Year		
Altistuminen % Exposure %	1997	2000	2003	1997	2000	2003	1997	2000	2003
1–49 henkilöä – persons									
Altistunut – Exposed	21	20	20	14	9	8	18	16	15
Ei altistunut – Not exposed	79	80	80	86	91	92	82	84	85
N	395	399	413	275	254	291	670	653	704
50– henkilöä – persons									
Altistunut – Exposed	17	14	18	9	7	7	12	10	12
Ei altistunut – Not exposed	83	86	82	91	93	93	88	90	88
N	620	657	723	811	686	876	1 431	1 343	1 599

Lähde: Työterveyslaitos: "Työ ja terveys v. 1997, 2000 ja 2003" haastattelututkimuksen aineisto.
Source: Finnish Institute of Occupational Health: "Work and Health 1997, 2000 and 2003" interview survey data.

32 Tupakansavulle työssään altistuneiden osuus työntekijöistä Etelä-Suomen työpaikoilla (n = noin 1 000 työntekijää) vuosina 1994, 1996 ja 1998 (suuret ja keskisuuret työpaikat)
Proportion of employees exposed to environmental tobacco smoke at work in workplaces in Southern Finland (n = around 1,000 employees) in 1994, 1996 and 1998 (large and middle-sized workplaces)

Altistuminen (%) – Exposure (%)	Vuosi – Year		
	1994	1996	1998
Ei altistunut – Not exposed	20,7	54,2	70,7
Alle 1 tuntia – Under 1 hour	28,8	28,6	17,5
1–4 tuntia – 1–4 hours	17,7	9,0	8,4
Yli 4 tuntia – Over 4 hours	32,9	8,2	3,4

Lähde/Source: Heloma A. The impact and implementation of the Finnish Tobacco Act. Academic thesis. University of Tampere, Finland, 2003

33 Niiden henkilöiden osuus (%) eri toimialoilla, joiden työtiloissa on esiintynyt tupakansavua vuosina 1997 ja 2000 sukupuolen mukaan (n= 3 200)
Proportions of those in different industries (%) at whose workplaces tobacco smoke has been present in 1997 and 2000 by sex (n= 3 200)

	Vuosi – Year	
	1997	2000
	Naiset/Miehet Females/Males	Naiset/Miehet Females/Males
Tupakansavua esiintynyt työtilassa – Exposure to ETS in work premises	10/18	7/16
Sosiaali- ja terveydenhuolto – Social and health work	12	9
Toimistotyö – Clerical work	8	5
Kaupallinen ala – Trade and commerce	10	9
Rakennustyö – Construction	37	31
Kuljetus ja liikenne – Transport and storage	11	11

Lähde/Source: Reijula K. Sisäilmasto. Kirjassa: Työ ja Terveys Suomessa 2003. Työterveyslaitos, Helsinki 2003

34 Ravintolatyöntekijöiden altistuminen tupakansavulle työssä (n= 1 000 työntekijää) vuosina 1999 ja 2001
Restaurant workers' exposure to environmental tobacco smoke at work (n= 1,000 employees) in 1999 and 2001

	Ei altistu (%) Not exposed (%)		Yli 4 tuntia (%) Over 4 hours (%)	
	1999	2001	1999	2001
Kaikki – All	34	38	46	37
Naiset – Women	37	40	45	36
Miehet – Men	21	27	49	42
Ei-tupakoivat – Non-smokers	41	43	39	32
Tarjoilijat – Waiters/waitresses	15	17	73	65
Baarimestarit – Bartenders	5	0	93	90
Ruokaravintoloissa työskentelevät – Persons working in restaurants	46	49	30	25
Pubeissa/yökerhoissa työskentelevät – Persons working in pubs/nightclubs	5	5	85	77

Lähde/Source: Reijula K. Sisäilmasto. Kirjassa: Työ ja Terveys Suomessa 2003. Työterveyslaitos, Helsinki 2003.

Liite 1 – Appendix 1

Keskiväkiluku vuosina 1940–2008 Mean population, 1940–2008

Vuosi Year	Yhteensä Total	15 vuotta täyttäneitä Persons aged 15 and over	Vuosi Year	Yhteensä Total	15 vuotta täyttäneitä Persons aged 15 and over
1940	3 697 659	2 696 810	1980	4 779 535	3 808 926
1941	3 701 716	2 698 360	1981	4 799 964	3 838 961
1942	3 708 308	2 702 541	1982	4 826 933	3 872 517
1943	3 720 667	2 719 080	1983	4 855 787	3 904 596
1944	3 734 814	2 730 374	1984	4 881 803	3 930 879
1945	3 757 993	2 742 280	1985	4 902 206	3 950 687
1946	3 805 981	2 763 451	1986	4 918 154	3 966 580
1947	3 859 178	2 780 546	1987	4 932 123	3 979 845
1948	3 911 562	2 793 150	1988	4 946 481	3 990 019
1949	3 962 918	2 804 775	1989	4 964 371	4 066 204
1950	4 008 900	2 816 016	1990	4 986 431	4 023 195
1951	4 047 265	2 827 803	1991	5 013 740	4 048 839
1952	4 090 478	2 848 271	1992	5 041 992	4 075 054
1953	4 139 419	2 876 613	1993	5 066 447	4 096 944
1954	4 186 900	2 907 883	1994	5 088 333	4 116 847
1955	4 234 881	2 935 148	1995	5 107 790	4 135 783
1956	4 281 702	2 967 496	1996	5 124 573	4 154 404
1957	4 324 011	2 995 960	1997	5 139 835	4 174 876
1958	4 359 752	3 015 878	1998	5 153 498	4 197 250
1959	4 394 680	3 044 309	1999	5 165 474	4 218 401
1960	4 429 634	3 082 821	2000	5 176 209	4 236 542
1961	4 461 005	3 132 512	2001	5 188 008	4 254 048
1962	4 491 443	3 185 887	2002	5 200 598	4 271 300
1963	4 523 309	3 228 996	2003	5 213 014	4 289 461
1964	4 548 543	3 265 129	2004 ¹⁾	5 216 293	4 301 538
1965	4 563 732	3 313 398	2005 ¹⁾	5 225 185	4 319 923
1966	4 580 869	3 360 274	2006 ¹⁾	5 233 675	4 338 819
1967	4 605 744	3 400 877	2007 ¹⁾	5 241 826	4 357 767
1968	4 626 469	3 438 657	2008 ¹⁾	5 249 663	4 376 023
1969	4 623 785	3 459 583			
1970	4 606 307	3 472 294			
1971	4 612 124	3 504 844			
1972	4 639 657	3 553 764			
1973	4 666 081	3 599 067			
1974	4 690 574	3 639 636			
1975	4 711 439	3 674 355			
1976	4 725 664	3 701 863			
1977	4 738 902	3 727 757			
1978	4 752 528	3 755 018			
1979	4 764 690	3 781 790			

Lähde: Väestötilastot, aikasarjat, Väestöennuste kunnittain 2001–2030.
Source: Population statistics, time series, Population projection by municipalities 2001–2030.

1) Ennuste – Projection

Liite 2 – Appendix 2

Suomessa myytävien savukkeiden tervapitoisuudet (mg/savuke) vuosina 1995–2003 The tar content (mg/cigarette) of cigarettes on sale in Finland 1995–2003

Savukemerkki – Cigarette brand	Vuosi – Year								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Armiro Mild	7	8	8	7	8	8	8	9	9
Armiro Regular	11	11	11	10	11	11	11	12	–
Atkinson 0,3	–	–	–	–	–	–	–	–	3
Atkinson 0,7	–	–	–	–	–	–	–	–	8
Balance KS	–	–	–	–	–	–	–	–	10
Barclay	4	5	4	4	4	4	4	4	4
Barclay Menthol	4	4	3	4	3	3	3	3	3
Barclay No 1	1	1	1	1	1	1	–	–	–
Barclay No 1 Menthol	1	1	2	–	1	1	1	1	1
Barclay Smooth & Light	–	–	–	–	–	4	4	4	4
Belmont Extra Mild	7	7	7	6	7	7	7	7	7
Belmont Filter	7	8	8	7	8	8	7	8	8
Belmont 2002	5	5	5	4	5	5	5	5	5
Belmont 2002 Menthol	5	5	5	4	5	5	5	5	5
Belmont Menthol	7	7	7	6	7	7	–	–	7
Belmont Ultra	1	1	1	1	1	1	1	1	–
Blend Filter (Original)	8	9	9	9	8	9	9	9	9
Blend Light	–	–	–	6	6	6	7	7	7
Boston	10	11	11	11	11	12	–	–	–
Camel (Box)	13	13	13	13	12	12	12	–	12
Camel KS 25	–	–	–	–	11	13	11	–	11
Camel Lights	7	8	9	8	8	8	8	–	8
Camel Medium	–	–	10	10	10	10	–	–	–
Camel (Soft)	–	–	14	12	12	12	12	–	12
Chesterfield Full Flavor	–	–	–	–	–	–	–	12	11
Chesterfield KS	–	–	–	–	–	12	12	–	11
Chesterfield Lights	–	–	–	–	–	6	7	6	6
Chesterfield Lights Menthol	–	–	–	–	–	6	6	6	6
Cladrige Big Pack	–	–	–	–	–	–	–	–	11
Colt (Box Soft)	11	12	12	10	10	10	12	12	11
Colt Box 25	–	–	–	–	–	10	11	12	11
Davidoff Classic	–	–	–	–	–	–	–	–	10
Davidoff Gold	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Davidoff Gold Slims	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Davidoff Magnum	–	–	–	–	–	–	–	–	10
Davidoff Magnum Gold	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Davidoff Menthol Selection	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Downtown Fresh Menthol	–	–	–	–	–	–	–	3	3
Downtown Horizon Blue	–	–	–	–	–	–	–	7	7
Downtown Lights	6	6	6	6	6	7	7	7	7
Downtown Mild	–	–	–	–	8	8	–	–	–
Downtown Silver Sky	–	–	–	–	–	–	–	3	3
Downtown Ultra Lights	3	2	2	3	3	3	3	4	–
Downtown Ultra Menthol	2	2	3	3	3	3	3	–	–
Form Special	9	9	9	9	8	7	8	8	8
Gauloises Blondes FF	–	–	–	–	–	13	12	13	12
Goldfield Fine Flavor	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Goldfield Full Flavor	–	–	–	–	–	–	–	–	10

Savukemerkki – Cigarette brand	Vuosi – Year								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kent	8	8	8	8	9	10	9	9	8
L&M Full Flavor	13	12	13	11	12	12	12	12	11
L&M Lights	6	6	6	5	6	5	6	6	6
L&M Lights Menthol	6	6	6	5	6	5	6	6	6
L&M Menthol	–	12	13	11	12	12	12	12	10
L&M Mild	9	8	8	8	8	8	8	9	8
L&M Ultra Lights	3	3	3	2	3	–	–	–	–
L&M Super Lights	–	–	–	–	3	3	3	3	3
Lucky Strike Filter	12	14	13	13	12	12	12	12	11
Lucky Strike Lights	–	–	–	–	–	–	6	6	6
Lucky Strike Menthol Lights	–	–	–	–	–	–	7	6	6
Marlboro	13	13	13	11	12	12	12	12	11
Marlboro Lights	8	7	7	7	7	8	7	8	8
Marlboro Lights Menthol	8	7	7	7	7	8	8	8	8
Marlboro Lights 100'S	9	9	8	8	12	9	9	9	9
Marlboro Ultra Lights	–	–	–	–	3	3	3	3	3
Marlboro Medium	9	9	9	8	9	9	9	9	9
Marlboro Menthol	13	13	13	12	12	12	12	12	11
Marlboro 100'S	13	13	12	11	8	12	12	9	11
Montana Filter (Full Flavor)	–	11	11	10	11	10	–	–	–
Montana Lights	–	6	6	6	6	7	–	–	–
Montana Lights Menthol	–	6	6	7	6	6	–	–	–
Multifilter	11	12	12	11	11	11	11	12	11
North State Filter	13	13	13	12	13	13	12	11	11
North State Full Flavor	10	12	11	11	11	11	11	11	11
North State Plain	13	13	14	12	14	12	12	11	12
Pall Mall Filter	11	11	12	11	12	12	12	12	11
Pall Mall Lights	9	8	8	7	8	8	7	7	7
Pall Mall Lights Menthol	7	7	7	7	7	7	7	7	6
Pall Mall Medium	9	9	9	9	8	9	9	9	9
Pall Mall Menthol	11	11	11	10	11	12	11	11	11
Pall Mall Special One	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Pall Mall Ultra Lights	3	4	4	4	4	4	4	4	4
Pall Mall Ultra Menthol	3	3	3	3	3	4	3	4	4
Partner	11	11	11	12	11	12	–	–	–
Prince	–	–	–	11	11	11	12	12	9
Prince Lights	–	–	–	9	9	10	10	9	8
Prince Lights Menthol	–	–	–	–	–	–	7	7	6
R1 Blue	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Savuke 1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Savuke 3	3	3	3	3	3	3	4	3	3
Savuke 5	4	4	4	4	5	5	6	6	6
Smart FF 10	–	–	–	–	10	10	11	12	12
Smart FF 18	–	–	–	–	–	–	–	12	12
Smart FF 30	–	–	–	–	–	–	–	12	12
Smart FF	11	–	–	–	10	11	12	–	–
Smart Lights	–	–	–	–	6	6	6	7	–
Smart Lights 10	–	–	–	–	7	6	6	7	6
Smart Lights 18	–	–	–	–	–	–	–	6	6
Smart Lights 30	–	–	–	–	–	–	–	6	6
Smart Lights Menthol	–	–	–	–	4	5	5	–	–
Smart Lights Menthol 10	–	–	–	–	5	6	6	5	5
Smart Lights Menthol 18	–	–	–	–	–	–	–	5	5
Smart Lights Menthol 30	–	–	–	–	–	–	–	5	5
Smart X 10	–	–	–	–	–	–	–	5	5

Savukemerkki – Cigarette brand	Vuosi – Year								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Templeton Fine Flavour Big Back	–	–	–	–	–	–	–	–	7
Templeton Full Flavour Big Back	–	–	–	–	–	–	–	–	10
Viceroy FF 18	–	–	–	–	–	–	–	12	11
Viceroy Lights 18	–	–	–	–	–	–	–	7	7
Viceroy Lights Menthol 18	–	–	–	–	–	–	–	8	6
West	–	–	–	–	–	–	12	–	10
West Formula Lights	–	–	–	–	–	–	7	–	7
West Ice	–	–	–	–	–	–	7	–	–
West Lights	–	–	–	–	–	–	7	–	–
West Ultra	–	–	–	–	–	–	4	–	–

Lähde: Sosiaali ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Source: National Product Control Agency for Welfare and Health

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Statistikcentralen, försäljning
PB 4C
00022 STATISTIKCENTRALEN
tfn (09) 1734 2011
fax (09) 1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

Statistics Finland, Sales Services
P.O.Box 4C
FI-00022 STATISTICS FINLAND
Tel. +358 9 1734 2011
Fax +358 9 1734 2500
myynti@stat.fi
www.stat.fi

ISSN 0784-8412
= Terveys
ISSN 0784-8730
ISBN 952-414-9
Tuotenumero 9666
AH

